

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-betűs petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Kyilitor sora 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZAM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZAM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, március 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérek: Temetés után.**
- A konverzió haszna.**
- Tisza Kálmán temetése.**
- Vihar az iskolaszék ülésén.**
- Rhodes Cecil meghalt.**
- Színházi szenzációk a fővárosban.**
- Scheinberger Mária Aradon.**
- Institutor Kálmán ünneplése.**
- Az aradi orvosok a kerületi pénztár ellen.**
- A Kölcsey-egyesület közgyűlése.**
- Feledékenyek vagyunk . . .**
- Tárca: Az ezüst menyegző.** Irta: Vértési Arnold.
- Regény-Csarnok: A fehér battyú.** Irta: Catulle Mendès.

Temetés után.

Arad, március 26.

Hivatalos pompa nélkül, de egy nemzet könyei között helyezték ma örök nyugalomra Tisza Kálmánt. A duzzadó magyar önértet hajléka volt egykor a geszti kastély, a magyar hála fogyatékoságáról beszél most a geszti sir. Még nedves a hant Tisza Kálmán fölött, s korai volna a szemrehányó hang, melyet jól kiérdemeltünk, ámde egy kis tiszta perspektiva gyanánt olvassuk el egy bécsi lapnak Tisza Kálmánról írott cikkét, és ha már idehaza hajlandók vagyunk eifelejteni, hogy ki mögött zárult be ma a geszti kriptá, juttassa eszünkbe egy politikai ellenfél, hogy ki volt nekünk Tisza Kálmán.

A „Neue Freie Presse“ ma érkezett száma a következő vezércikket hozza:

Egész Magyarország gyászol Tisza Kálmán ravatalánál és méltó oka van a gyászra. A legjelentősebb, legeredménydusabb és, ha szabad így mondani, a legmagyarabb államférfiu fekszik a ravatalon, kit a nemzet Deák és Andrássy óta produkált. Intelligenciájának hatalma, mely most kialudt, az által mérhető meg legjobban, hogy mindama számtalan ellenségének irigysége és gyűlölsége, kiket Magyarországon példátlanul hosszú kormányzása alatt szerzett, nem volt képes megtörni azt a varázst, melyet személyisége utolsó lehelletéig a népre és az országra gyakorolt és nem képes feledtetni azokat az érdemeket, melyeket mindkettő körül szerzett.

Tisza Kálmán az önálló magyar nemzeti államot, melynek alapját Deák vetette meg, politikailag, kultura szempontjából és gazdaságilag kiépítette. Ez az ő dicsősége. Nyilvános működésének kezdetén éppen ezek ellen az alapok ellen küzdött szenvedélyesen és éppen ő neki tartotta fenn a sors, hogy ezeken építse meg nagy művét: *Magyarország politikai tulsulyát a monarchiában.* Ez volt a végzete. Hogy ezt meg tudta tenni, ez jellemzi szellemének ruganyosságát, lángelméjének segédforrásokban kifogyhatatlan gazdagságát és jellemét. Deák művét folytatta, nagyobította és erősítette és mégis

mindenben ellenfele volt Deáknak. Amig Deák Ferenc nagysága kitartásban és következetességben állott, addig Tisza Kálmán a tények helyes megítélésének és az ezekből keletkezett új állapotok villámgyors fölfogásának köszönhetette sikereit. Amikor megjött az ideje, egy pillanatra sem habozott a bihari pontok föladásával és pártjának a Deák-pártba való beolvadásával. Minisztersége alatt háromszor adta be lemondását és háromszor tudta úgy vezetni a látszólag vesztett ügyeket, hogy újra meg újra kinevezte a király, visszajövetelét pedig mind a három esetben egyedüli mentőeszköznek érezte az ország.

Megdöböntő jártassága és csaknem csalhatatlan fontossága, az országgyűlésen épp oly vak bizalmat öntöttek hibeibe, mint amennyire elkeserítették ellenfeleit, kik mind szenvedélyesebben törekedtek arra, hogy a sérthetlent szíven találják. Olyan pártot szerzett magának, mely a támadások viharában mint ércfal állott mellette.

Tisza Kálmán céljai végtől-végig magyarok voltak és nemzeti értelemben hazafiasak, s Magyarország hálátlan volna, ha nem ismerné el azokat a nagy műveket, melyeket hazájáért alkotott. Ha egyebet nem tett volna, mint a mit a magyar pénzügyekért tett, melyeket a deficitből és a fiatal magyar állam hitelének a gazdasági megsemmisüléssel ha-

TÁRCA

Az ezüst menyegző.

Irta: Vértési Arnold.

Balóék az ezüst menyegzőjükre készültek. Huszonöt éve, hogy boldog házasságban élnek, s ezt a nagy napot fényesen meg kell ünnepelni. Hál' Istennek módjukban van. Meghívják a jó ismerősöket estére s pompás vacsorákat adnak.

Abban már megállapodtak, hogy mi minden legyen: hideg hal tatár mártással, — őz szelet, pulyka pecsenye, aki jobban szereti, annak liba. Egy szóval: uri vacsora. Pezsgő is lesz. Mindenféle finom sütemény is lesz. aminek készítésében ritkította párját valamikor Balóné. Persze még akkor, mikor nem tartottak szakácsnét s ő maga főzött. No hál' istennek most már nem szorult rá; nincs egyéb dolga csak a szakácsnéra vigyázni, hogy ne lopjon.

Baló József urnak meg annyi dolga sincs. Mióta az asztalos mesterséggel fölhagyott és háziur lett, azóta csak a közügyekkel foglalkozik: képviselő választással, városi közgyűlésekkel s az angol-bur háborúval.

Most azonban leereszkedett a konyhabeli dolgokhoz is. Ő jobban tudja mint az asszony, hogy mi kell egy igazi uri vacsorához. A hideg hal tatármártással, az az ő kívánsága. Hal nélkül nem lehet uri vacsora.

Ezen majd összevesztek, mert Balóné nagyon érzékeny. Hát ő nem tudja, mi az ur? Hát az ő családja talán alábbvaló? Tán valami szolgáló volt ő, mikor Baló elvette? Mehetett volna ő külön emberhez is, lett volna neki bizony ügyvéd kérője is.

Baló József csak a vállát vonogatta. Hallotta már ő ezt máskor is. Eleget hallotta huszonöt év alatt. Még is mondta rá a maga véleményét, hogy valami rongyos ügyvéd lehetett az; különben van ő olyan ember, mint akármelyik ügyvéd, fővárosi bizottsági tag és a saját háromemeletes házában lakik, — amivel nem igen dicsekedhetik mindenféle csipp-csupp ügyvéd.

Most azonban nem akar pörlekedni a feleségével, mivel hogy az ezüst menyegzőjüket akarják ünnepelni, hát inkább nagylelkűen haligat s áttérnek a vendégekre, hogy kiket hívjanak meg?

Sokat nem lehet, mert nem férnek el. Ők maguk ketten, aztán a két lányuk, a két vejük, már az hat; legfeljebb tizenötöt vagy tizenhatot lehetne meghívni. Hát nagyon meg kell válogatni, hogy kit hívjanak?

— Csécsiéket mindenestre meg kell hívni, — vélte Baló József.

— Szeretném tudni, hogy miért? — vetette ellene az asszony.

— Miért? Hiszen a kománk, mind a két lányunknak a keresztapja.

Az asszony fitymálva biggyesztette fölajakát: — No ugyan szép keresztapa. Gizinek hat

kávéskanalat adott a lakodalmára. Nem ért az egész tizenöt forintot. Olyan vékony, kis kávéskanalak. Vilmuskának meg egy ezüst cukorporzóval akarta volna kiszurni a szemét. Szerettem volna a fejéhez vágni. Ki nem állhatom a fősvény embereket.

— Igaz, igaz, de mégis . . .

— Semmi mégis. — Hányszor jóllaktak nálunk, aztán ugyan megszámálhatod az újadon, mikor hittak meg ők ebédre vagy vacsorára.

— Az is igaz, — mondta rá Baló József. — nem mondhatom, hogy valami nagyon megértették volna magukat. De tudod, hogy az asszony mindig beteges.

— Ha beteg, hát üljön otthon. Nekem ide ne hozd őket. Akkor lássam, mikor a hátam közepét.

Baló mormogott valamit az asszonyi tökéletlenségről:

— Vigyázz, hogy meg ne bánd.

Balóné dacosan felelt. Ő nem szokott semmit megbánni. Különben sem tudja, hogy mit keresnének itt Csécsiék, mikor Majsáékkal haragban vannak.

— Majsáékkal? Csak nem gondolod, hogy Majsáékat is meghijjuk?

— Már ugyan miért nem? Majsáné az én lánykori legjobb barátóm.

— Süsd meg a barátodat, — fakadt ki Baló ur. — Ezek a Majsáék csak kompromitálnának bennünket. Ez a Majsáé úgy habzsol,

táros rossz helyzetéből kiragadott, már evvel is kiérdemelte volna a nemzet hálaát és az utókor elismerését. De annak a tudatában, hogy a magyar állam csak szabadságban virulhat: a szabadelvű eszméknek és az államnak az egyházi befolyás ellen való hajthatatlan védelmében nem maradt vissza Deák és a többi nagyok mögött. És ha Tiszát helyesen akarjuk megítélni, nem szabad feledni, hogy a gyűlölet egy nagy része, mely feje fölé tolult, eme szabadelvű gondolkozásmódjának szólott és hogy ellenségeinek száma nem lett volna olyan nagy, ha már a Magyarországon akkortájt is hatalmas klerikális és reakcionárius befolyásnak tért engedett volna. Magyarország története az ő bukása óta eléggé világosan mutatja ezt.

Ha valakinek — írja a bécsi lap — van oka, e nagy magyar államférfi művei fölött kritikát gyakorolni, úgy mi vagyunk azok, itt Ausztriában. Nem Magyarország, hanem Ausztria és további következményeiben az összmonarchia érezte, hogy Tisza ugyan Deák művét folytatta, de nem a Deák szellemében. Az 1867-iki kiegyezés alapgondolata, a dualizmusnak előfeltétele, hogy a monarchia egyensulya épügy nyugszik a Lajthán inneni német elemeken, mint az azon túli magyar elemeken. Tisza magyar hazafiságának szűkebb ege volt, mint Deák Ferencének. Tisza államművészete az országa számára mutatkozó előnyöket, a hol csak találkoztak ilyenek, annál szívesebben kihasználta, mennél inkább Ausztria rovására mentek. Mennél gyöngébb lett Ausztria, annál erősebb lett Magyarország, ez elég volt reálpolitikájának, mely nem törődve a jövővel, a jelenből annyi hasznot huzott, a mennyit csak lehetett.

Igy történhetett, hogy Magyarországon a nemzeti állam virágzott, Ausztriában a nemzetiségi állam fejlődött ki, hogy Magyarországon az államnak az egyházi befolyástól való felszabadítása sikerült, nálunk pedig lépésről-lépésre vesztettünk, a mit ezen a téren régebben megszereztünk ma-

gunknak. Tisza még megérte azt, hogy az utódai által folytatott eme politikája Magyarországon megbosszulta magát; még tanuja volt, hogy a németellenes politika ausztriai gyümölcse, az obstrukció, abban a pillanatban, a mikor a magyar kormány a saját céljaira akarta kihasználni, átcsapott a Lajthán, megragadta az országgyűlést és pillanatnyira a magyar alkotmányt is kizökkentette kerékvágásából; a reakcionárius befolyások hatalmát, melyek ellen Magyarországot immunisnak hitte, még magamagán is érezte.

Annyi bizonyos, hogy ha hibázott is Tisza, az magyar hazafiságból történt. Ez volt tetteinek rugója és hogy az osztrák államférfiak minden hibájából Magyarországnak huzott hasznot, hogy a kiegyezés minden megújításakor Ausztria terhei és Magyarország előnyei növekedtek, hogy minden közös ügyben a magyar érdek lett az irányadó és döntő befolyású, azt tagadni nem lehet. Ezért sem hatalmának elvesztése, sem nevének meghurcolása a nép előtt komolyan sohasem tudta Tisza tekintélyét aláásni. Ő, ha szabad ezt a hasonlatot használni, olyan volt, mint Bismark, hivatal nélkül is hatalom volt élete végeig.

Ausztriának ártott és a monarchia egyensulyának Magyarországra való eltolásával sok ellenséget szerzett a dualizmusnak, de Magyarországot hatalmassá és virágzóvá tette, és nemzete mindig legjelentősebb emberei között fogja emlegetni Tisza Kálmánt.

A képviselőház ma délelőtt 11 órakor Dániel Gábor a'elnök elnöklése alatt rövid formális ülést tartott, melyen Neményi Ambrus, a pénzügyi bizottság elnöke betérjesztette a bizottságnak a konverzióról szóló jelentését, amelyet kinyomatnak és annak idején napirendre fognak tűzni. Az ülésen alig volt 15—18 képviselő jelen. A kormányt Széll Kálmán miniszterelnök képviselte. Az ülés jegyzőkönyvét azonnal hitelesítették.

A konverzió haszna.

(A képviselőház pénzügyi-bizottságának jelentése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 26.

A konverzióról szóló törvényjavaslat, mely csak a minap készült el, még egyre foglalkoztatja az ország pénzügyi köreit. A következményeiben nagy horderejű javaslattal legutóbb a képviselőház pénzügyi bizottsága is foglalkozott.

Ma délben küldötték szét a pénzügyi bizottság terjedelmes jelentését, mely rendkívül érdekesen foglalkozik a pénzügyminiszternek a konverzióról előterjesztett törvényjavaslatával.

A jelentés először elsorolja azokat a rendkívül fontos pénzügyi eredményeket, melyeket a pénzügyminiszter javaslatával elért. Azután kifejti, hogy a most végrehajtás alá kerülő konverzió semmi megszorítást nem tartalmaz, nem úgy, mint azt sokan gondolták.

Egy esetleges, később megejtendő újabb konverzióra vonatkozólag a pénzügyi bizottság jelentésében kiemeli, hogy a pénzügyi eredményeket sokra becsüli, de még ennek is föléje helyezi azt a sikert, hogy a törvényjavaslat folytán bizonyos érdekkötelék létesül hazánk és a külföld között, ami eddig nem volt meg, s a minnek hiányát súlyosan éreztük.

Az új törvényjavaslat folytán ugyanis azt a raményt táplálhatjuk, hogy a külföld aranyra szóló követeléseit korona értékre való követeléssé változtathatjuk át, ami mindenesetre rendkívüli előny.

A pénzügyi bizottság jelentése időszerűség szempontjából is előnyösnek tartja a konverziót, mert remélhető, hogy a régóta érezhető közgazdasági pangás közepette ez a tranzakció nagy lendületet ad a pénzpiacnak.

A jelentés nyomtatékosan kiemeli, hogy a kormány a beruházásokról külön előterjesztést fog tenni.

TÁVIRATOK.

Osztrák-Magyar hajó Sanghaiban.

Bécs, március 26. Távirati jelentés szerint a „Mária Terézia“ osztrák-magyar hadihajó teg-

mint valami hizó sertés és a saját bicskáját kihuzza a zsebéből, avval eszik.

— De a barátném . . .

— No, a barátnéd sem valami finom dáma. Hiába, csak meglátszik rajta, hogy hentesné volt.

— Ne sértegesd.

— Nem sértegetem. Az igazat tán szabad megmondani? — Ugyan kérlek, ha az ember ilyen nagy vacsorát ad, — ahová előkeleő vendégeket akar hívni, hát Majsáék nem oda valók.

— Hát kit akarsz meghívni?

Baló ur kidüllesztette a mellét:

— Hát először is Huba tanácsnokot. Az nagy hasznára lehetne a vönknek, aki a városházán van. Aztán Kátay Mihályt, a méltóságos urat, aki itt lakik a házunkban.

— Hát a római pápát nem hívd meg?

— Asszony, ne bosszants. Miért ne jöhetne el hozzánk egy nyugalmazott miniszteri tanácsos? Hát olyan egy ember vagyok én, a kihez nem jöhet el? Voltam én máskor is méltóságos urakkal együtt banketon. De te azt nem érted. Bíz csak rám. Ha én mondom, — hát itt lesz. Nem kevély ember az egy cseppet sem. Ha a lépcsőn találkozunk, ő közzön mindig előbb s olyan barátságosan nyújt kezét.

— Hogyne, mikor most is adós a házbérrel? — jegyezte meg csipősen az asszony.

— Majd megfizeti.

— Meg ám. Hát Miskának, az öcsémnek azért a három pár cipőért mikor fizet?

Baló József bosszusan vágott oda:

— Mi közöm nekem Miska öcsédhez? Hát ne dolgozzon hitelbe.

— De mikor az a méltóságos ur mindig biztatja.

— Hát várjon. Fogja be a száját. Neked azt mondom, jó lesz, ha elhallgatsz a Miska öcséddel.

Az asszony fölcsettant:

— Miért? Talán bizony szégyeljem? — Talán még meg sem hinád az ezüst lakodal-munkra?

— Nem hát. Hiszen csak nem ültethetem az urak mellé. Egy susztert.

— Ne gyalázd az én atyafiságomat. Becsületes emberek azok mind. Különbek mint némelyik kopott méltóságos ur, akit Isten tudja miért tettek ki a hivatalból.

Most már Baló ur is elvesztette a türelmét:

— Hallod? Elég legyen. Ha suszterek számára adok vacsorát, akkor majd meghívom az öcsédet is. Most az urakon van a sor.

Balóné olyan lett, mint a paprika. Nem hagyja az öcscsét. Nem bizony.

— Es ha még tovább keserítesz, hallod, Baló, úgy elmegyek a háztól, hogy sose látsz többet.

Erre kissé lecsöndesedett Baló József:

— No, no, anyjuk, — tán csak mégsem teszed?

— Meg én, bizony megteszem. — mondta az asszony szeméit törülgetve.

De az ezüst menyegző kiengesztelte. No ha már huszonötvet töltöttünk együtt, hát csak nem fognak most az ezüstmenyegzőnk előtt hajba kapni. Nem fessegeti hát tovább a Miska

dolgát, eljön az hívás nélkül is és akkor ugysem dobhatják ki. De Samu bácsi, az elvárja, hogy meghijják?

— Samu bácsi? Hát akkor azt is meghijjuk?

— Hát ugyan kit akarsz meghívni, ha már a boldogult édesatyám testvérbátyját sem akard meghívni?

— Kit akarok? Mondtam már, hogy nem embereket akarok. Teszem a Fényfiéket?

— Szép uri emberek. Kikeresztelt zsidó szennál.

— Takarékpénztári igazgató.

— Gyönyörű takarékpénztár lehet az.

— Hallga s, te nem értesz ahhoz. Engem is be akarnak választani az igazgatóságba.

— Ugy? Hát azért vizitelték itt a multkor? Olyan cifra az a dáma, hogy majd elre-pült. Csupa suhogó selyem, meg aranylánc. És hogy nyafogott. Hát ilyen vendégeket csö-dítesz te nekem ide a nyakamra. Ezt a sunyi Fényfi urat? Meg tán a feleségét is?

— Persze, hogy a feleségét is. Nagyon természetes.

Balóné fölcsettant:

— Természetes? Ahá! értem már. Persze hogy a feleségét is.

Mindjárt gondolhattam volna. Láttam a minap, mikor vizitben voltak itt, hogy meresztgetted rá a szemed? Hát azt szeretnéd meghívni? Azt az arcátlan teremést, hogy itt a szemem láttára kacérkodjatok. Ohó, abból semmi sem lesz.

Baló József a tekintélylyel akarta elnémitani az asszonyt:

nap Sanghaiba érkezett, a hol 13—14 napig marad. A hajón minden rendben van.

Transzvál.

Pretória, március 26. A németalföldi templomokban tegnap kihirdették, hogy a bur megbízottak kérésére jövő vasárnap a béke helyreállításáért fognak imádkozni.

Tisza Kálmán temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Tisza Kálmán temetése impozáns részvétellel ment végbe az elmúlt ünneppon. A nagy ember földi maradványait a család temette el, aki őt az országnak adta. Az állam és nemzet csak gyászoló közönség volt a nagy halott ravatalánál. Bár hatalmas, szinte óriási közönség, amilyent csak igazán nagy emberek ravatala képes együvé vonzani.

Ott volt a gyászoló gyülekezetben királyunk képviselője is. Ott volt Magyarország mind a négy szabadelvű miniszterelnöke aki utána következett: gróf Szapáry Gyula, Wekerle Sándor, báró Bánffy Dezső és Széll Kálmán. Továbbá a kormány tagjai, volt miniszterek, főrendek, képviselők, egyházi és világi férfiak nagy sokaságban, testületenkint vagy a maguk szabadsága szerint. Óriási nagy gyülekezet, melyben benne volt az egész magyar nemzeti társadalom, annak még legkisebb osztálya és része is. Egész Magyarország ott volt, tanuságot tenni ezen nagy államférfiu életének igaz volta felől; ott még politikai ellenfelei is, akik egy egész életen át tartott ádáz küzdelem után magukat becsülték meg a kegyelettel.

Szebb és hozzá méltóbb temetése talán nem lehetett annak a férfinak, akit Tisza Kálmánnak hívtak. Földi maradványai nem voltak közpalotának oszlopcsarnokában a mindenség szeme elé kitéve. Gyászlángok nem lobogtak körülötte kísérteties félhomályban. Állami és egyházi pompa nem ragyogta körül és nem törte egymást, hogy érckoporsóját láthassa, az

— Micsoda locsogás-fecsegés ez? Ha az ember udvariasan beszél valakivel, amint művelt embernek illik, te miódjárt rosszat gondolsz?

Balónét azonban nem lehetett elnémitni. Szóra szó következett, egyik gorombább, mint a másik, s a vége az lett, — hogy az aszszony hangos zokogásra fakadt, Baló József ur pedig becsapta maga után az ajtót, s a kávéházba ment, honnan csak éjfél tájban került haza.

Három napig nem szóltak aztán egymáshoz. Akker a lányaik, akik látogatába hazajöttek, kibékítették őket. Egy kis durcáság azonban mégis maradt köztük, — s az ezüst lakodalom dolgát egyik sem hozta elő pár napig.

De végre mégis csak beszélni kellett róla. Az idő már sürgette őket; egy hét múlva itt lesz a nagy nap, s még ab-an sem állapodtak, hogy kit hívnak vendégül.

Hát kit is hívnak? Akit az egyik akar, azt nem akarja a másik, s aki a másiknak kellene, az nem kell emennek. Es mennél közelebb jön a nagy nap, annál ingerültebb lesz mind a kettő. Mintha puskaporral volnának tele, mindjárt fölrobbannak.

A lányaik meg a két nő alig győzik őket kibékíteni. Már a nagy nap is elmúlt, ünnepe nélkül, vacsora nélkül s az öreg házaspár még most is azon veszékszik, hogy kiket kellett volna meghívni. Valahányszor erre kerül a sor, olyan mérges lesz mind a kettő, mintha két halálos ellenség szállna szembe egymással.

összeverődött tömeg. De az államhatalom a nemzet szeretetével egyesülve, — mi lehet ennél több és nagyobb! — mégis megjelent koporsója mellett s megadta földi maradványainak azt a tisztességet, ami legjobbjainkat: Deák Ferencet, Kosuth Lajost és Andrássy Gyulát megillette. Családi temetés volt az állami és nemzeti tekintély védpajzsa alatt. Puritán temetése a puritánnak.

A tulajdonképeni temetés nem Budapesten volt — ott csak az elbucsuzás ment végbe — hanem ma történt meg, a geszti sirbolt homályában, ahol csöndesen helyezték el Tisza Kálmán érckoporsóját az apák mellé, akik közé örök nyugalomra megtért.

A temetés Budapesten.

Sűrű sorokba gyülekezett tömeg várakozott tegnap reggel a Sándor-utcában, a Dégeiföldi rófi palota előtt, várva a palota megnyitását, hogy a második emeleti nagyteremben megsejmelhesse Tisza Kálmán ravatalát. A ravatalos terem délelőtt 10 órakor nyitották meg. Százával eresztették be a résztvevőket, akik között ott voltak közéletünk kitűnőségei, miniszterek, főrendek, képviselők, magasrangú tisztviselők és a vidéki küldöttségek tagjai, a kik magukkal vitték és csöndben letették koszorúikat a ravatalra. Nagy feltűnést keltettek az erdélyi ev. ref. egyházkerület küldöttei, kollegiumi tanárok, református papok, presbiterek, akik báró Bánffy Dezső főudvarmester, főgondnok vezetésével vonultak föl s diszes bábékoszorút tettek a ravatalra.

A ravatalos terem komor gyászpompájával megindító benyomást tett. A sötétszürke, zárt koporsón egyetlen koszoru feküdt: a gyászoló özvegy, Degenfeld Ilona grófnő. Fehér se-lyemszalagján nincsen semmiféle fölírás. A koporsó lábánál két oiborvánkost egészen elborítottak Tisza Kálmán rendjelei és kitüntetései. A ravatalnál diszruhás örök álltak díszőrséget. A lépcsőházban rendőrök alkottak sorfalat.

(A koszoruk.)

A koszoruk szinte özönével érkeztek és nemcsak a ravatalos terem és az előcsarnok is megtelt velök. Harmadfélóra alatt közel harmincezer ember tekintette meg a ravatalt, melyet az Entreprise emberei déli félegykor lezártak, hogy megtegyék az utolsó előkészületeket a délutáni temetésre, illetőleg gyászszertartásra. A ravatalt borító koszoruk közt ujak voltak:

A tribute of respect from some Membres of Oxford university; a m. kir. kormány — Tisza Kálmánnak; Széll Kálmán — az egykori vezér, bajtárs és barát felejthetetlen emlékének; egykori felejthetetlen főnökének — a m. kir. miniszterelnökség tisztikara; Darányi Ignác — Tisza Kálmán emlékének; Wlassics Gyula és neje; Abrudbánya közönsége — Tisza Kálmánnak; A Magyar Tudományos Akadémia — Tisza Kálmán igazgatósági és tiszteletbeli tagnak; Budapest székesfőváros közönsége — Tisza Kálmánnak; a Nemzeti Kaszinó választmánya — buzgó tagjának; báró Majthényi László hálás, tisztelő, hű barátja; vigasztalhatatlan testvérbátyja — rajongva szeretett fivérének; Arany Lászlóné — hálás, tisztelője; özvegy Radvánszky Jánosné és családja — határtalan tiszteletük jeléül; 1848/49-es honvédegyesületek országos központi bizottsága — borosjenői Tisza Kálmán emlékének hálás tiszteletül; a hevesmegyei szabadelvűpárt — a szabadelvűség igaz bajnokának; Szeged szab. kir. város közönsége — igaz barátjának; Marostordamegye közönsége — a nagy államférfiúnak; — a m. kir. belügyminiszterium — borosjenői Tisza Kálmánnak; Kállay Béni — Tisza Kálmánnak; a budapesti unitárius egyház — Tisza Kálmánnak; Jókai Mór — Tisza Kálmánnak, felejthetetlen barátomnak;

Biharmegye közönsége — Tisza Kálmánnak; al suo ciliadino d'onore — II. Municipio d'Fiume! Gróf Andrássy Tivadar és neje; Gróf Andrássy Géza és családja; Nagyvárad közönsége — Tisza Kálmánnak; Verespatak bányaváros közönsége Tisza Kálmánnak; Khuen Héderváry Károly; a főrendiház — Tisza Kálmán volt kormányelnöknek; Hegedüs Sándor és családja mély tisztelete jeléül; Szatmár vármegye közönsége — Tisza Kálmánnak; a magyar evangélikus református egyház konvent világi felejtethetetlen elnökének.

(Az egyházi szertartás.)

Puritán egyszerűségében is impozánsan ment végbe Tisza Kálmán temetése. Benn a palotában, ahol a gyászszertartás folyt, a közélet kiválóságai és az ország minden vidékéről való küldöttségek gyűltek egybe, míg kívülről az utcán sok ezernyi tömeg adott feketelő keretet a Sándor-utcai palotának.

A ravatalos teremben félhomály derengett. A fekete drapériás baldachin alatt elhelyezett koporsónál állt ő felsége a király képviselője, Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, fekete díszmagyarban. Jobbra tőle Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Csáky Aibin, a főrendiház, Apponyi Albert, a képviselőház elnöke és Lobkovitz herceg hadtestparancsnok. Továbbá azok a miniszterek, akik bejuthattak a ravatal mellé; báró Fejérváry Géza, Darányi Iganc, Horváth Nándor, Cseh Ervin, továbbá Gullner Gyula és Széll Ignác államtitkárok.

Ugyanitt foglalt helyet Tolnavármegye küldöttsége gróf Széchenyi és Bernrieder János vezetésével, Bedthy László a bihari főispán. A református egyházak küldötteinek is jutott hely az érckoporsó körül: ott álltak talárjuk alatt fekete zsinóros atillájukban, méltó keretül szolgálva a külső pompa nélkül rendezett temetésnek. Pontban három órakor Antal Gábor dunántuli püspök a koporsóhoz lépett. Mellette állott Tisza Kálmán özvegye, Degenfeld Ilona grófnő, jobbjánál gróf Tisza István, Radvánszky Béla báróné, Tisza Kálmán és Lajos grófok. Az Operaház énekkara rázendítette a „Krisztus az én életem” kezdetű zsoltárt. Erre Széll Kálmán szalontai esperes imát mondott. Utána Antal Gábor dunántuli ev. ref. püspök megragadó gyászbeszédben emlékezett meg a halotról.

A beszéd mély hatást tett a hallgatósággra. Az Opera énekkara a *Mily büszke az ember, a mig él* kezdetű zsoltárt énekelte.

A Tisza Kálmán temetése ezzel véget ért. A család tagjai visszavonultak, egyedül gróf Tisza István maradt a ravatalos teremben, köszönetet mondott Apponyi Lajos udvarnagynak, a király képviselőjének, Széll Kálmán miniszterelnöknek és a megjelent minisztereknek részvétükért és egész a folyosóig kísérté őket.

Ezalatt megindult az egész közönség, hogy Tisza Kálmánnak megadja az utolsó tisztességet. Még egy pillantást vetett mindenki a ravatalos-szoba felé, mielőtt a koszoruk között lefelé haladt a lépcsőkön. Az utcán még mindig a beláthatatlan tömeg: az ünneppon közönségével is megkétszereződve. Várták a koporsót, nemcsak itt, de mindenütt a központi pályaudvar felé vezető utakon, utcákon. Ámde Tisza Kálmán holttestét csak a nap lenyugvása után, félhétkor szállították Gesztre, ahol a családi sirboltban adták át az örök nyugalomnak.

(Az utolsó ut.)

Délután fél 5 órakor kezdték a koszorukat kocsin szállítani a vasúthoz. Három kocsi teljesen megtelt koszorúval. A kocsikat elől és hátul díszbe öltözött lovasrendőrök kísérték az Eszterházy utcán ki a Kerepesi-utra egészen a pályaházig. A keleti pályaudvarba kilépve, itt két teherkocsiba helyezték a koszorukat. A

halottat vivő kocsiba a család kívánsága szerint csak a családi és a rokonok koszorúkat helyezték el, ide tették azonkívül a miniszterelnök, a miniszterelnökség és báró Fejérváry koszorúját, a biza' masok koszorúit a halottakocsi körül akasztották.

A halottat vivő kocsi 6 óra 40 perckor indult el a pályaházhoz, a Főherceg Sándor-utcán keresztül. A kocsit Tisza István és Kálmán grófok kísérték.

Az egy méter magas faládát, mely a holttestet tartalmazta, nyolc állanvasuti podgyászherdár vette karba és vitte a kocsiba. Az utolsó intézkedéseket Tisza István és Kálmán grófok tették meg, személyesen megnézték vajjon rendelkezéseik végrehajtottak-e. Gróf Tisza István még elrendelte, hogy az országgyűlés nagy koszorúja a halott koporsója fölé helyeztessék el. A halottat vivő vonat négy miniszteri kocsiból áll, a három miniszter és Tallián Béla részére, és nyolc Pullman-féle első osztályu kocsiból. Minden egyes szakaszban két tagnak van helye az éjjeli utazásra való tekintettel, a vonaton ékező kocsik is van.

Midőn a vonaton elhelyezték a hullát Lachnit felügyelő és Angyal raktárfőnök beolmozta a kocsit s jelentették Tisza grófnak, hogy minden rendben van. Tisza megköszönte fáradozásukat s azt a kérését fejezte ki, hogy este, ha az egész család visszajön, hogy a halottat elkísérje, a miniszteri várótermet nyissák ki részükre. A gyászoló család részére két kocsit csatoltak a vonathoz. A vonat elindulásig négy rendőr állt őrséget a kocsi előtt.

(Vilmos császár részvéte.)

Vilmos német császár bécsi nagykövete által a következő táviratot küldte gróf Tisza Istvánnak:

Ó Felsége a német császár, legkegyelmesebb uram, megbízott, hogy méltóságodnak legszívvelősebb részvétét adjam át a súlyos csapás felett, amely önöket érte. Ó Felsége emlékezik az elköltözöttnek hazája körül szerzett nagy érdemeire és ezekben felemelő vigaszt lát fiaira és mindazokra nézve, akiket hátragyott.

Eulenburg herceg, német nagykövet.

Ezenkívül, mint Berlinből táviratozzák, Vilmos császár ma reggel fél 9 órakor meglátogatta Szogyény-Marich László osztrák-magyar nagykövetet és részvétét fejezte ki Tisza Kálmán elhunyt alkalmából. A császár ez alkalommal nagyon meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt államférfiről. Nagykövetünk erről a látogatásról a következő táviratot küldte Széll Kálmán miniszterelnöknek:

„A német császár ó Felsége ma reggel meglátogatott és felkért, hogy Tisza Kálmán halála alkalmából úgy a kormánytól, mint az elhunyt rokonainál legőszintébb részvétét tolmácsoljam. Midőn ezen magas megbízásnak ezennel eleget teszek, arra kérem tiszteletteljesen Nagyméltóságodat, hogy ó Felsége ezen részvété nyilvánítását az elhunyt özvegyének és fiainak is tudomására hozni méltóztassék.

Szogyény-Marich László.

Prinetti olasz külügyminiszter Confalonieri konzu által Széll Kálmán miniszterelnöknek részvétét fejezte ki Tisza Kálmán elhunyt alkalmából.

A temetés Geszten.

Reggel 1/2 7 órakor érkezett meg a Tisza Kálmán holttestét szállító vonat Nagy-Szalontára. Ezzel a vonattal jött a gyászoló család és pedig Tisza Kálmán az özvegy, Tisza István gróf, Tisza Kálmán gróf nejükkal, Tisza Lajos gróf, Radvánszky Béla báró koronaőr nejével, Sándor János gróf nejével.

A perronon és az állomás környékén nagy néptömeg várta a koporsót, amelyet csöndesen leemelték a vonatról és négy lovas kocsin vitték a körülbelül egy óra járásnyira fekvő Gesztre. Itt nagy sokaság várta a különvonatot is, amely a kormány képviselőit és a képviselőház küldöttjeit hozta. Ez a vonat 8 óra 45 perckor érkezett. Vele jöttek Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek, Gromon Dezső, Graenzenstein, Széll Ignác és Tarkovics államtitkárok. A képviselőház küldöttjei: Tallián Béla, Perczel Dezső, Kristóffy József, Münnich Aurél, Wolfner Tivadar, Forgách báró, Csávossy háznagy, Heltai Ferenc, Rónay, Vöröss László, Kubinyi, Pejacsevics, Teleki Gyula gróf, Bernáth László, Telegdy József orsz. képviselők. A főrendek közül jelen voltak: Wekerle Sándor, Kemény Kálmán báró, Rakovszky Géza báró, Nyári Jenő báró, Teleki József, Teleki Tibor és Teleki László grófok. Antal Gábor református püspök, Bohus Zsigmond, Vigyázó Sándor gróf és Üchritz Zsigmond báró; továbbá a dunántúli egyházkerület 15 tagu deputációja, élén Darányi miniszterrel, Barkasy tanácsos és Huszár irodafőigazgató a miniszterelnökség részéről, a belügyminiszterium 9, a pénzügyminiszterium 3 tisztviselője, ideérkezett továbbá ezen a vonaton Pestmegye képviselőjében Beniczky Ferenc főispán, Beniczky Lajos alispán s Fazekas főjegyző.

Mintegy 300 kocsiból álló kocsisor vitte a sokaságot a geszti kastély felé. A geszti református templom ormán fekete zászló lengett. A gyászszertartásra egybesereglettek a geszti kastélyban keresztül mentek a család ősi kriptája felé. A kripta egy kis dombos helyen áll, fától körülveve. Homlokzatán ez a felírás van: *Feltámadunk!* A kripta tetején ki van függesztve Tisza Kálmán cimere, rajta ez a felírás: „*Borosjenői Tisza Kálmán 1830. december 16. — 1902. március 23.*“ A ravatalon csak a család koszorúi voltak.

A koporsó körül ott volt a gyászoló család és tengernyi nép, mely már napok óta árad Nagy-Szalontára és Gesztre. Biharvármegye nagy számu küldöttségét Beöthy László főispán és Szunyogh Péter alispán vezették. Nagyvárad városa küldöttségét Komlós József tanácsos vezette. Képviselve volt a biharmegyei és a nagyvárad szabadelvű párt. Deputációt küldött Máramarosmegye, amelyet Szabó alispán és Máramaros-Sziget városa, amelyet Szerémy polgármester vezetett. Jelen volt továbbá Békésmegye küldöttsége Fábry Sándor alispán vezetésével, azonkívül az ös-zes bihari járásek főtisztviselői vezetésével nagy számu deputációt küldtek a temetésre.

A gyászszertartás 10 órakor kezdődött. Szabó János geszti ref. lelkész megható imájával. Az ima után Széll Kálmán nagy-szalontai esperes mondott pár megható szót a ravatalnál, méltatva Tisza Kálmán érdemeit, mint a nagy-szalontai egyházkerület volt főgondnokát. Ezután rázendítették a református esperesek és lelkészek a „Te benned biztunk elejétől fogva“ kezdetű zsoltárt, amelynek hangjai mellett Tisza István gróf, Tisza Kálmán és Tisza Lajos, Károlyi Imre és Károlyi Gyula grófok segítségével vállon vitték a koporsót a kriptába, követve a gyászoló családtól, Antal Gábor püspöktől és néhány lelkésztől. Az ének folyton zugott, a míg a kriptából vissza nem tértek. A gyászszertartás a lelkészek énekével véget ért és a kocsisor visszavitte a gyászoló közönséget a geszti kastélyba.

A különvonat déli 1 órakor tért vissza Budapestre, a kormány és a parlament képviselőivel.

A temetés alatt izgalmas jelenet is történt, mert Radvánszky Béla báró koronaőr rosszul lett és elájult. Janny egyetemi tanár és Korád Márk nagyvárad i igazgatótanár segélynyújtása után azonban nemsokára magához tért és jobban lett.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Haller Irma.** az aradi új színtársulat szubret-primadonnája, ki ma este érkezett meg Aradra, tegnap vett bucsut a szegedi közönségtől a *Nebántsvirág* címszerepében. Ebből az alkalomból a következőket írja róla egyik szegedi ujság:

Mióta Haller Irma a budapesti Magyar Színháztól Krecsányihoz került, nagy átalakuláson ment keresztül. Hanganyaga kevés van ugyan, de ami van, az behizelgően lágy, tele van bájos lényének egyszerűségével. Szegeden ez a hang tisztult, de elérte Haller Irma még azt is, amiért tulajdonképpen fölcserélte a fővárost a vidékkel: megtanult játszani. Igazi szubrettvér, eleven minden mozdulata s azt sem lehet rossz néven venni tőle, ha megakad ott, ahol a partitúra magasabb feladatokat szab elébe, mert elmókázza a jelenetét. Hangulatot hozott mindig a színpadra, jó izlése nem ragadta a szélsőségek birodalmába s úgy állt a társulat tagjai között, mint egy tavaszi verőfényről szóló románc a komoly versek sorában. Táncolni nem tud s mégis jól illik neki, ha megbillenti gyermekiesen naiv módon a ruhája ráncait. Általában olyan, mint a makrancos gyerek, aki az első pillanatban vétségbeesetten várja, mi következik ezután. De lassan nekibátorodik és mindent elenyészítő nembánomsággal használja ki az alkalmat. Sok vidám órán keresztül csicseregte be ő magát a szívekbe s végtére a csicseregésnek is van akkora jogosultsága, mint a csalogány szédítő dőlésének. Emeztalán elkápráztat, de az fölmelegít. Az aradiak hamarosan megfogják szeretni éppúgy, amint szerették a szegediek. Impozánsan nyilvánult ez meg ma este a bucsuzásnál. Két babérkoszorun, gyönyörű virágkoszorun kívül állandóan ünnepelték. Akkor is hangzott a taps, mikor leeresztették már a függönyt. Közben pedig minden énekszámát meg kellett ismételnie, olyikat négyszer is.

* **A mester elismerése.** A Színiakadémia tegnapi vizsgáját Ujházy Ede az egyik proscénium páholyból nézte végig. Volt oka rá: „Constantin abbé“-t játszották, az ő feledhetetlen, nagy alakítását. Egy nyurga ifju játszotta az ő szerepét és pedig nemcsak vékony testalkattal, de meglehetősen vékony vénával is. A mester odafigyelt egy darabig, de aztán bosszankodva fordította el a fejét. Kellemetlen volt neki a látvány, mintha csak a saját karrikaturáját látja az ember. De aztán következett a vacsora jelenés, amikor az abbénak föl kell öntenie egy kissé a garatra. A nyurga növendék leült az asztalhoz, a villájára szurt egy akkora darab marhasültet, mint egy fél csirke és lenyelte egyetlen harapásra. A mester kezdte merészteni a szemét. Azután megtöltötte az abbé színültig a poharát vörös borral és lehörpintette egy hajlásra. Mégcsak annyit sem mondott, hogy: kotty! A mester szemében az őszinte bámulat kifejezése jelent meg és önkénytelenül is felkiáltott:

— Hja! Jó „cug“-ja van!

Következett egy új félcsirkényi harapás és egy újabb pohár bor. Aztán megint marhasült, megint egy pohár bor. A mester felragadtatva verte össze a tenyereit és elismerőleg dörögte:

— Bravo, marha! Ebben jól utánoztál!

Vihar az iskolaszék ülésén.

(A községi tanítók és az iparostanonc-iskolák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Aradváros iskolaszéke ma délután ülést tartott a városházán, melyen váratlanul heves vitakozást keltett egy jelentés, amit az iskolaszék egy albizottsága terjesztett az ülés elé.

A múlt havi ülésen volt már arról szó, hogy a város évenként tekintélyes kiadást takaríthatna meg, ha az iparos-tanonciskolában nem külön fizetett tanítókkal látná el az oktatást, hanem a községi tanítókat alkalmazná, akik a hetenkint előírt 24 órai tanítási idő helyett most csak 17—19 órát tanítanak.

Ezt az indítványt maga *Institoris* Kálmán polgármester, az iskolaszék elnöke tette meg a január hónapban tartott ülésen, az iskolaszék azonban ekkor sem határozott felette, hanem kiadta a kérdést tanulmányozás és javaslatétel céljából egy albizottságnak, mely *Millig* József iskolafelügyelő elnöke alatt *Bokor* Alajos, *Rieger* Imre, *Steinhardt* Mór dr. és *Abrai* Lajos tagokból állott.

Ez az albizottság, azt mondja a mai üléshez beterjesztett javaslatában, melyet mind az öt tag aláírt, hogy ne kötelezze az iskolaszék a tanítókat az ipariskolában való tanításra is, mert: igaz ugyan, hogy a tanítók az előírt 24 óra helyett most csak 18—19 órát tanítanak hetenkint, de ez a rendszer most nem könnyen változtatható meg. A minisztériumban úgy is új tanterven dolgoznak, mely ha életbe lép, tanóraszaporítással fog járni a tanítókra. Nem is volna méltányos, hogy abban az időben, mikor minden hivatalnok bevégezte munkáját, a tanítók, kik naponta reggel és délután már két-két órát tanítottak, még este 5-től 7-ig, vagy 6-tól 8-ig lekötve legyenek. Más időre pedig a munkaadók sérelme nélkül nem lehet átteni a tanítási időt. Az is kérdés, hogy a községi tanítók működése a tanonciskolákban eredményes lenne-e. A bizottság tehát az ajánlja, hogy a kiadások apasztása helyett, inkább több államsegély kieszközölésével hozza helyre az iskolaszék budgetjét.

A bizottság foglalkozott még azon eszmékkel is, amelyeket ugyancsak az iskolák budgetjének helyreállítása céljából a múlt ülésen *Abrai* Lajos vetett fel. Erről tárgyalván, a jelentés ilyen részletet tartalmaz:

A bizottság azt tanácsolja az iskolaszéknek, hogy tanügyi politikáját elvi alapon hosszabb időre állapítsa meg s ne tegyen intézkedéseket öletszerűen.

Általános mozgás keletkezett a teremben, mikor a jelentésnek ezt a részét felolvassák. Még nagyobb lett a konsternáció, mikor *Millig* József iskolafelügyelő a következő jelentést tette:

— Mint a bizottság tagja, én is aláírom ezt a jelentést, de avval nem érnek mindenben egyet. En nem vádoltam az iskolaszéket avval, hogy öletszerűen látja el az iskolai ügyeket.

Közvetlenül *Millig* után *Abrai* Lajos jelentkezett szólásra:

— Aláírtam a jelentést — ugymond — mert nem akartam kellemetlenkedést csinálni, de kijelentem, hogy nem járlok hozzá annak egész tartalmához. A bizottsági ülésen nem hangzottak ilyen erős vádak az iskolaszék ellen. Nem tolja fel magát — ugymond — eszméivel, de csodálkozik azon, hogy ezt a kérdést, amit ő felvetett, mindenáron diszkreditálni akarják bizonyos urak. Vegye tudomásul az iskolaszék, hogy az a jelentés nem az ő álláspontja, ilyen odavetett kifejezéseket ő nem használt, s hivatkozik e tekintetben a bizottság többi tagjaira.

Ezt a kellemetlen személyes ügyet rövid időre félbeszakította *Avarffy* Ferenc felszólalása, aki a jelentés tárgyával foglalkozott. Azt hangoztatta felszólalásában, hogy a polgármester indítványa jogos és méltányos. — Tizenöt év óta tagja ennek a bizottságnak s azóta mást sem csináltak, csak a tantestület kérelmeit teljesítették; illő tehát, hogy ha egyszer a város kér olyasvalamit, amihez joga van, akkor teljesítsék azt a tanítókat. Előírás szerint hetenkint 24 órát kell a tanítóknak tanítani s ma csak 18 órát tanítanak. A vá-

ros nem kér mást, mint hogy töltsék be az az óraszámot, amire megválasztásuk alkalmával kötelezték magukat. Arad tanítóit elég jól vannak dotálva. Az iskolaszék úgy vezeti az iskolai ügyeket, ahogy ez legjobbnak látja, s a küldött bizottságtól nem leckét, hanem tanácsot kért. Javasolja, hogy fogadják el a polgármester indítványát s ennek értelmében az ezután megválasztandó tanítókat kötelezzék a tanonciskolában való tanításra is heti 24 órán belül.

Dr. *Müle* Lajos tudta előre, hogy nem lesz eredménye az albizottság működésének, mert abban csupa tanferfiu volt, ezektől pedig nem lehetett elvárni, hogy kollégáikat teherrel rójják meg. Az nem kifogás, hogy a kormány új tantervet készít, annak életbelépését ez a tanítói kar nem éri el. Az államsegély felemelését már megtapadta a kormány. A város méltányos alapon állva akarja tanerőit felhasználni s ő kérdi az ülésen jelenlevő tanítóktól, hogy van-e kifogásuk Aradváros méltányossága ellen? Bizonyára nincs, mert Arad közönsége elment a méltányosság határáig, de ha ezt tulélik, az adófizető közönség majd retrogád akar haladni s azt fogja mondani, hogy előbb a mindennapi kenyérre van szükségünk s csak azután a szellemi táplálékra. Az aradi tanítók nem mondhatják, hogy munkásságuk túl van feszítve, s naponként alig tanítanak három órát, évenként összesen öt hónapi szünetük van, míg egy hivatalnok naponként — és legtöbb szabadság nélkül — nyolc órát dolgozik. Mondja ki a közgyűlés, hogy a tanonciskolában való tanítás a jövőben kötelező lesz.

Reicher Ferenc kelet ki legelősebben az ominózus jelentés ellen. *Megbotránkoztató*, — mondta — hogy az iskolaszéki tagok ilyen választ adjanak az iskolaszékhez. Leckéztetést adnak tanács helyett, mikor könnyelműséggel vádolják meg az iskolaszéket. Furcsa, hogy az aláíró tagok itt védekeznek avval, hogy aláírták, de... vagy egyértettk a jelentéssel, s akkor aláírhatták, vagy nem, s akkor nem lett volna szabad aláírniok.

Abrai Lajos személyes kérdésben kijelenti, hogy csak azért írta alá a jelentést, mert nem akart a végtelékig menni a dologban. *Millig* József, a bizottság elnöke nem engedte tárgyalni a főkérdést s ezért ő tiltakozását kérte a jegyzőkönyvbe bevenni. Ő elvi javaslatokat tett s ehelyett ilyen paprikás kifejezéseket vettek be a jelentésbe, melylyel csak lázítani lehet. Kellemetlen állapot, mikor valaki segíteni akar az ügyön s ilyen kényes helyzetbe hozzák.

Millig József magyarzó szavai után *Institoris* Kálmán és *Salacz* Gyula ajánlják az iskolaszéknek a polgármester indítványának elfogadását, mely évenként tízezer korona kiadás megtakarítását jelenti. Ezáltal a tanítókat különben is csak kötelességük teljesítésére szorítják.

A vita leghévesebb szónoka *Barabás* Béla volt. Tárgyilagos felszólalásában azt mutatta ki, hogy az iskolaszéknek minden vitakozás nélkül feltétlen joga van ahhoz, hogy tanítóit a törvényben előírt 24 tanítási óra betartására kötelezze. Es nem csak az azután megválasztandó tanítókra kell ezt kimondani, hanem a mostaniakra is, akik azért, hogy a város eddig méltányosságból nem foglalkoztatta őket, még nem szereztek jogot arra, hogy ők az ujjakkal szemben azután is ebben a kényelmes állapotban legyenek. Hogy lehet egy iskolaszékben így beszélni? A város drága pénzen tartott tanítóit úgy használhatja ki, ahogy azt a törvény előírja. Végig kell menni minden tanítón:

— Elvállalja-e azt a kötelességet, amit ró a törvény?

A tanítóknak a világ minden tisztviselői között legjobb dolguk van, a sok szünnap a gyerekeknek van, de a tanítók élvezik. Hogy a város eddig nem használta ki a jogát, az a város mulasztása volt, s ha ezt a jogát feléleszti, az ellen a tanítók kifogást nem tehetnek. Indítványozza, hogy küldjön ki az iskolaszék egy új, nem tanítókból álló bizottságot a kérdés tanulmányozására.

Hosszu, két órán keresztül tartott vitakozás folyt még a kérdésről, s végül abban állapodtak meg, hogy a tanítók igenis kötelezendők az iparos iskolában való tanításra. Szavazással döntöttek végül afelett, hogy már a mai ülésen hozzanak-e határozatot arra, hogy egyelőre csak az ezután megválasztandó tanítókat kötelezzék-

e a tanonc iskolában való tanításra, avagy kiadván a kérdést egy új bizottságnak, ennek jelentése után kimondják a tanítási kötelezettséget az összes, tehát a régi tanítókra is. *Avarffy* Ferenc ugyanis az ezután választandó tanítókra már most kívánta a határozatot meghozni, dr. *Barabás* azonban az összes tanítókra együttesen kérte a kötelezettséget kimondani, mert attól fél, hogy annak mai részleges kimondása azt involválja magában, hogy a régi tanítók felmentetnek a határozat alól.

A jövőben megválasztandó tanítókra nézve a kötelezettség kimondását óhajtották: *Avarffy* Ferenc, *Salacz* Gyula, *Schusztér* Henrik dr., és *Tedeschi* Viktor, míg az iskolaszék nagy többsége a határozatnak az egész tanítóságra való kimondása előtt egy bizottságnak adta ki az ügyet. E bizottság tagjai *Institoris* Kálmán elnöklése alatt *Avarffy* Ferenc, *Müle* Lajos dr., *Millig* József és *Péterffy* Antal.

Az ülésen *Institoris* Kálmán polgármester elnöke alatt jelen voltak: *Salacz* Gyula, *Hegedüs* László, *Neuman* Adolf, *Pozsgay* Lajos dr., *Péterffy* Antal, *Rieger* Imre, *Robitsek* Agost dr., *Schusztér* Henrik dr., *Müle* Lajos dr., *Simay* István, *Almási* T. Pál, *Tedeschi* Viktor, *Magyar* Ferenc, *Reicher* Ferenc, *Avarffy* Ferenc, *Barabás* Béla dr., *Abrai* Lajos, *Millig* József, *Bokor* Alajos, *Szilágyi* György.

Rhodes Cecil meghalt.

(Fordulat a délafrikai harctéren.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 26.

A békealkudozások megkezdődtek, s mint egy Fokföldről érkezett hiteles tudósítás jelenti, *Rhodes Cecil* meghalt. E két hír szorosan összefügg egymással. Mert *Rhodes Cecil* volt a lelke a délafrikai háborúnak, amely minden előzményével és következményével együtt az ő lelkének, agyának terméke, az ő páratlan energiájának, rideg, de nagyszabásu politikai számvetésének eredménye. Nagy volt ez az ember, szinte a szertelenségbe növő, terveinek külső és belső nagyságával, vakmerőségével, a végrehajtásban való energiájával, szívósságával és leleményével. Az angol nemzetnek az Indiák kivívása óta ő adta a legnagyobb politikai koncepciót, azt a szinte fantasztikusan óriási tervet, amely Afrikából, egész Afrikából részben angol uralom alatt álló, részben Anglia befolyását követő világrészt akart csinálni. Ez a koncepció és a transzafrikai vasút korszakalkotó terve szereztek meg neki az *Afrika Napoleonja* melléknevet. Csak hogy az ő fegyvere nem a katonai, hanem a gazdasági erő volt.

A gazdasági erővel való számításban, operálásban legalább is akkora sztragéta, mint *Napoleon* a maga fajtájában. De volt egy vonása, amelyet az ilyen szertelenül nagyokban hiába keresünk; egy vonása, amely antipatikus, zordon, semmi eszköztől meg nem riadó egyénisége számára tiszteletünket szerezi meg: a faji nagyság imádása. Az angol faj jövője, még nagyobb hatalma, dicsősége volt ideálja az egykor szerény vállalkozónak. Ezért harcolt, mihelyt gazdasági vezérszerepre jutott, ezért szervezett munkás és mérnökseregeket, felfedező utazásokat és ha kellett hadseregeket. Ő vitte Angliát harcba a burok ellen, ez kétségtelen, de ő is tartotta meg őket a háboru továbbvitelében a csüggedés, a szörnyű vereségek és le-sújtó anyagi áldozatok napjaiban.

Amit *Rhodes Cecil* akart, azt akarta egész Anglia. És nem volt olyan vállalkozás, melyet, ha az ő neve ott volt, ne honoráltak volna bizalommal. Visszataszító volt zárkózott ridegsége, de bizalomkeltő elméje és határozottsága. A legjobban *Mark Twain* jellemezte őt, mondván: *Rhodes Cecil* vagy a legnagyobb gazember, vagy a legnagyobb politikus, de mindenesetre a világ egyik legnagyobb elméjű és legerősebb lelkű embere

Halálának rendkívüli lesz a következménye

A délafrikai események óriási hajtóereje szűnik meg.

Rhodes halála nemcsak siettetni fogja a békét, de meg is csinálja azt.

Fokföld, március 26.

Rhodes Cecil ma elhunyt.

Hága, március 26.

Minden jel arra mutat, hogy Edward angol király a háború megszüntetését akarja. Ezzel függ össze Wolseley-nak délafrikai utazása is, aki e hó 31-én este érkezik Fokvárosba. A tábornagnak nem az a megbízatása, hogy békefeltételeket ajánljon a buroknak, hanem csupán csak az a feladata, hogy a helyzetről személyes tapasztalatokat szerezzen és ezekről tárgyilagos távirati értesítéseket küldjön a királynak.

Schalk-Burger, De Wett és Botha bur vezérek küszöbön álló tanácskozásainak a teljes függetlenség biztosításának módozata lesz a tárgya. A burok az esetben, ha az angolok visszaadják teljes függetlenségüket, úgy hajlandók az ország határaitól Kimberley-ig terjedő földesávot az angoloknak átengedni. Ennek ellenében azonban a volksrusti egyezmény revízióját követelik és ennek alapján azt kívánják, hogy Zulu-földet véglegesen a bur köztársasághoz kapcsolják.

A bur vezérek hiteles kimutatása szerint jelenleg harmincezer bur áll fegyverben, akik közül huszonnégyezer Transzválból és Oranje államból, a többi pedig a Fokföldről való.

A kilátások helyezett béketárgyalásokat megelőzőleg a két hadakozó fél nemsokára valószínűleg fegyverszünetet köt egymással.

Színházi szenzációk a fővárosban

(Rövidül a Népszínházban. — Új színház.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 26.

A beavatottak közt s főképpen színházi körökben egy idő óta sűrűn rebesgetik, hogy a fővárosban érdekes színházi események vannak készülöben. A nyilvánosság előtt mindezt nem esett szó a dolgokról, de ma már abba a stádiumba jutottak, hogy a nyilvánosság számára is teljesen megérve, fővárosi tudósítónk feleslegesnek tartja a további titoktartást ez ügyben, a mely bizonyos tekintetben a vidéki színészeket is közelről érinti.

Szó van egy érdekes színházalapításról, s egy másik színházunkban küszöbön álló nagy személyi változásokról. Ez a két különböző dolog némi részben össze is függ egymással.

De tartsunk sorrendet. Szóljunk előbb a Népszínházról, a melyben az említett személyi változások lesznek. Hogy mik e változások rugói, azt nem nehéz kitalálni. Ismeretes, hogy Porzolt Kálmán a Népszínház bérletéért oly magas bérösszeget ajánlott a fővárosnak, amely a legnagyobb takarékosságot teszi számára szükségessé. Tudni kell, hogy a színház napi kiadása ezidő szerint 2800 korona, a maximális bevétel pedig 8200 korona — lehetne. A ki ismeri a viszonyokat, az tudja, hogy a rendes napi bevételek legtöbb esetben még a napi kiadást sem fedezik. Porzolt tehát úgy határozta, hogy a napi kiadásokat 1600 koronára csökkentti. Természetes, hogy e végből a budgetjét nagyon meg kell szorítania és a gazdálkodást intenzívebb alapokra kell fektetnie. Erre első eszközü a fizetések tetemes leszállítása kínálkozott s ebből támadt a tömeges személyi válság.

Küry Klárának az új szerződésben eddigi fizetésének a felét ajánlotta fel Porzolt. Kétségtelen, hogy a primadonna vissza fogja utasítani

ezt a szerződést s ha más mód nem kínálkozik, nem lehetetlen, hogy egy bécsi színházhoz szerződik; feltéve persze, hogy most áprilisban, a mikor is egy hónapig vendégszerepelt fog Bécsben, meg tudja hódítani a császárváros közönségét.

Eddigi fizetésük egyharmadát igéri Porzolt Németh Józsefnek, Szirmai Imrénének és Konti József karmesternek. Ugy tudjuk, hogy hármuk közül egyiksem szándékozik az ajánlott feltételek mellett megmaradni.

Tetemesen redukálta Blaháné és Hegyi Aranka fizetését is. Blaháné mult év óta örökös tagja a Nemzeti Színháznak, így valószínűleg nem fog reflektálni a népszínházi szerződésre.

Tollagi szerződését egyáltalában nem wítja meg Porzolt s elmegy a színházról Vidor Pál, — a ki főrendezője is volt a színháznak, — valamint Vidorné is. A Vidorék távozása inkább személyes okokra vezethető vissza, a mennyiben a Népszínházért való pályázatban Vidor volt a legveszedelmesebb riválisa Porzoltnak.

Még több kisebb-nagyobb személyi változás is várható, a mi által több jeles vidéki színész előtt fog megnyílni a Népszínház kapuja. Idáig csak Nyárai Antal szerződtette a vidékről Porzolt és pedig a távozó Tollagi helyére.

A második érdekes színházi esemény, a miről hirt adhatunk, az, hogy az Uránia-színház kénytelen lesz más helyiséget keresni, mert az eddigi helyiséget egy könnyebb műfajú darabok (operett, bohózat, vígjáték stb.) számára alapítandó új színház céljaira bérlik ki. A bérleti szerződést már holnap aláírják. A színház megett nem kisebb ember áll, mint Bákosi Jenő, a művezető igazgató pedig Zoltán Jenő ujságitró, a „Tarka Szinpad“ igazgatója lesz. Fedák Zsazsa lesz az új színház csillaga, szerződtetési ajánlatot kaptak továbbá Németh, Szirmai és Konti, a Népszínház távozó félben levő tagjai is. A vidéki kiválóbb erők közül is helyet fog találni néhány e dusan aranyozott színház deszkáin.

MULATSÁGOK

(=) A pankotai izraelita hitközség folyó hó 23-án a Fehér Kereszt termeiben templomának javára fényesen sikerült purim estélyt rendezett. A jelenvolt hölgyek a következők:

Asszonyok: Lóvai Ignácné Ternova, Perl Zsigmondné, Weisabrum Zsigmondné, Reich Adolfné Ternova, Beck Adolfné, Braun Edéné Duud, Barna Lajosné, Spitzer Márkné Kerek, Irányi Morné Zaránd, Hamburger Jakabné Agris, Rosenberg Sándorné Galsa, Spitzer Simonné Csintye, dr. Neumann Miklósné Világos, Izrael Hermanné Aranyág, Wolf Adolfné Drauc, Menczer Adolfné, ifj. és id. Klein Manóné Galsa, Friedmann Ignácné Galsa, Grosz Ignácné Kurtakér, Weinberger S.-né Kavna, Stengel Bernátné Agris, Sebők Istvánné, Schlesinger Károlyné Kovaszinc, Hász Albertné, Stern Henrikné Muszka, Grosz Pálné Agris, Fischer Kálmánné Muszka, Schreier Lászlóné, Guttmann N.-né Arad, stb.

Leányok: Schwartz Esztí Világos, Haasz Hermin Temesvár, Reich Josefa Ternova, Spitzer Ilonka, Kerek, Izrael Gizella Aranyág, Hamburger Ilona Zaránd, Hamburger Erna Agris, Wolf Irén Drauc, Klein Juliska Galsa, Stengl Regina Agris, Schlesinger Cecília Kovaszinc, Braun Mariska Duud, Fried Hermin Kurtakér, Löwi Irén Muszka, Guttmann Róza Arad.

(=) A Gurahonc és vidéki izraeliták által a gurahonci hitközség javára rendezett purim-bál ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. A jelenvolt hölgyek névsora a következők:

Asszonyok: Borsos Lajosné, Bóra Elemérné, özv. Czukur Józsefné, Czucker Ferencné, Egri Mártonné (Madrizest), Fuchs Izidorné (Holdmészes), Geiringer Mártonné (Alosill), Friedmann Sámuelné (N.-Halmagy), Neumann Sámuelné (Brád), Öry Sándorné, Öry Ferencné, Mudin Ferencné, Reich Bernátné (Buttyin), Rózsa Imréné, özv. Pálffy Istvánné, Schiller Morné (Pleskuca), Scheer Edéné (Nagyhalmagy),

Scheer Gyuláné (Kiszindia), Steinberger Morné (Borosjenő), Weiszberger Morné, Weisz Ignácné (Almás), Weiszberger Dávidné (Kujed) stb.

Leányok: Friedmann Rezsín (Nagyhalmagy), Klein Janka (Temesvár), Weiszberger Jolán (Kujed), Weisz nővérek (Almás), Pálffy Ilonka, Steinberger Katica (Borosjenő), Scher Giza (Nagyhalmagy), Markovits Rezsín (Brád), Reich nővérek (Buttyin), Weiszberger Emilia, Fuchs Ida (Holdmészes), Czucker Giza (Buccsáva), Neumann Berta (Brád), Scheer Rezsín (Pajsán) stb.

Institoris Kálmán ünneplése.

(Banket az új ág. ev. felügyelő tiszteletére.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Az aradi ág. ev. egyház hívei szép számban gyülekeztek össze ma este a Millennium külön termében, hogy ünnepeljék Institoris Kálmán polgármestert, akit az egyházi közgyűlés néhány nappal ezelőtt a Hász Sándor elhunyt folytán megüresedett felügyelői tisztségre megválasztott.

Nagy és díszes társaság volt az, mely ez alkalomra összejött, s az elhangzott pohárköszöntők sorozata a hívek közötti szép összetartást és a más felekezetekkel való békés együttélést hirdették.

A vacsora folyamán elsőnek Frint Lajos ág. ev. lelkész állott fel, és hosszabb beszédben éltette Institoris Kálmánt, mint az ág. ev. egyház új felügyelőjét. Vázolta az új felügyelő hitbuzgóságát, vallásához való ragaszkodását és kifejtette azokat az érdemeket, melyeket az aradi evangélikus egyház körül szerzett. Tartós boldogságot és egészséget kívánt neki.

Institoris Kálmán, az ünnepeit, volt a második szónok. Az új felügyelő szép szavakkal köszönte meg az ovációt, biztosította híveit, hogy a mig ereje, egészsége engedi, egyháza érdekében munkálkodni legkedvesebb kötelessége lesz.

Frint Lajos lelkész a társaság egyetlen katolikus tagjára, Kristyóry János kereskedelmi és iparkamarai elnökre emelte ezután poharát. Éltette benne azt a katolikus, aki az evangélikusok iránt meleg szeretettel érdeklődik, s aki mindig felkeresi az evangélikusok összejöveteleit.

Scholcz Róbert tanár azokra az evangélikusokra emeli poharát, kik a mai társasvacsorára részint elfoglaltságuk, részint okok miatt nem jöhettek el.

Kneffel Lajos a társaság hölgytagjait élteti, kik mindannyian az evangélikus egyház lelkes, kitartó hívei.

Frint Lajos ezután még Máday Máttyás tanárt éltette, aki az iskola termében vele együtt törekszik a vallásos érzület ébrentartására.

A társaság ezután még jó sokáig együtt maradt és természetesen a legkedélyesebb hangulatban.

Jelenvoltak a következők:

Hölgyek: Aggyölgyi Jánosné, Abrai Lajosné, Binder Gyuláné, Frint Olga, Guld Emilné, Horváth Imréné, Kristyóry Jánosné, ifj. Kristyóry Jánosné, Konsitzky Józsefné, Máday Hermin, Maurer Károlyné, özv. Rajcsányi Albertné, Scholcz Robertné.

Urak: Aggyölgyi János, Abrai Lajos, Barst János, báró Bedeusz Károly, Binder Gyula, Dürr Kocsárd, Fejér Gyula, Frint Lajos, Guld Emil, Hehs Vilmos, Hehs Aladár, Horváth Imre, Institoris István dr., Institoris Kálmán, Kirchgatter Gusztáv, Kneffel Alajos, Knotty Géza, Koncz Gyula, Konsitzky József, Kosztolányi Béla, Krausz Sándor, Kristyóry János, ifj. Kristyóry János, Máday Máttyás, Maurer Károly, Molitorisz Gusztáv, gróf Münster Aurél, Réthy Viktor, Schaffer János, Schaffer Rikárd, Scholcz Róbert, Strasser Károly, Torkos István, Vas Sándor dr., Vecsei Jenő, Vojtek Alajos, Weisz Endre.

Scheinberger Móric Aradon.

(Beszélgetés a kiszabadult fegyencsel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Scheinberger Mór, a Bács-féle adóhivatali sikkasztás egyik elítélte kiszabadult a váci fegyházból s ma megérkezett Aradra. A váci orsz. fegyintézet igazgatósága már jóval előre közölte az aradi rendőrséggel, hogy Scheinberger március 23-án kiszabadul a fegyházból s bejelentett szándéka szerint Aradra jön állandó tartózkodásra. Ezt az értesítést nem különösen Scheinbergerrel szemben alkalmazta a fegyház-igazgatóság, hanem általános gyakorlat az, hogy a fegyencs kiszabadulását közlik a törvényszékekkel, mely a büntető ítéletet meghozta és annak a városnak rendőrségével, ahova a kiszabaduló fegyenc tartózkodásra jelentkezik.

A Bács-féle sikkasztás elítélte közül most már csak egyedül a főbűnös: Bács Károly ül a börtönben. Cegléd Mihály, aki a legkevesebb büntetést kapta, az ítélet után nem is ült, mert a vizsgálati fogságban már majdnem kitöltötte egész büntetését, de tüdőbetegsége miatt egyébként is szabadságot kaptak volna. Ő most Nagyváradon lakik.

Király Kéza, aki kiszabadulása után mindjárt ott is maradt Vácon, Erdélybe készül. Edig korcsmáros volt egy kis községben Váccal szemben a Duna t'úsó partján, de a napokban eladta korcsmáját s állítólag erdési állást kapott egy erdélyi uradalomban.

Scheinberger Mór ma érkezett meg Aradra Budapestről, hol szombat óta, kiszabadulása napjától időzik. Egyik munkatársunk telkereste ma délután Scheinbergert s a vele folytatott érdekes beszélgetésről a következő tudósításban számol be:

Scheinberger Mór, aki e hó 23-án szabadult ki a váci fegyházból, ma délután jött meg Aradra a Budapest felől 3 óra 55 perckor érkezett vonattal. A Nádor-szállóban vett magának lakást, ahol egyik leánya: *Etelka* alkalmazásban van.

Fél hat órára járt az idő, mikor a szállodába mentem. Már a kapu alatt találkoztam Scheinberger leányával, aki azonnal felismerte bennem az újságíró s nagy örömmel újságot, hogy atyja megjött, az étteremben van.

Átmentem a vendéglőbe, amelynek az Andrássy-utrá néző ablakánál állott Scheinberger. Félfomály volt a teremben s első pillantásra nem ismertem meg az öreg kávést, bár mihelyt észrevettem, azonnal felém tartott. Szakállja nincs s anélkül bizony alig emlékeztem vissza az arcára, jóllehet a végtárgyalás alatt mindennap láttam. Vadonat új ruha volt rajta, zöld vadászkalap a fején, az is teljesen új.

— No, hogy érzi magát a szabadban? — kérdeztem tőle.

— Hát fáradt vagyok, kérem. Az a hat és fél esztendő nagyon megviseli az embert. Szinte szokatlan a szabad élet.

— Ne féljen, hamarabb meg fogja azt szokni, mint a börtönt.

— Azt elhiszem, mert a fegyházi életet csakugyan nehéz megszokni. A daróruha nem valami kellemes. Aztán minden komisz fegyőr előtt haptákba vágni magát az embernek, vigyázni minden szavára, mert ha csak félrehúzza a száját, mindjárt jön a sötétbörtön, meg más ilyen büntetés.

— Különbön jól érezte magát? — faggattam tovább az öreget.

— A körülményekhez képest elég jól. Mégis nagy boldogságot éreztem, mikor Pesten kiszálltam a váci vonatból. Felkerestem egy szerkesztő barátomat, (a nevét elhallgatom) azt kértem meg arra, hogy írjon a szerkesztőséghez levelet az én nevemben. Megkapták az urak a levelet?

— Megkaptuk, közöltük is. De nem írta meg benne, hogy mihez akar fogni Aradon...

— Ezt még magam sem tudom — szakított meg Scheinberger. — Bizonyosan üzlet nyitok, mert pénz nincs, élni meg muszáj. Sőt

egy kis adósságom is van. Remélem az urak pártfogásukba vesznek?

— Ha volt is büne, levezekelte már.

— Le bizony, — felelte Scheinberger — nagyon is levezekeltem. Mondta is a fegyház-igazgató ur, hogy aki minálunk hat és fél évet kitöltött, az nem csinál többé bilblit...

— Azt elhiszem. Hát Bácscsal mi van?

— Szegény nagyon szomorú lett most, hogy én eljöttem.

— Beszél Bácscsal?

— Igen, elbucszunk egymástól. Mikor megtudta, hogy kiszabadulok, hozzám jött elbucszni. Csak azt kérte, hogy segítsen elő a feltételes szabadságolás iránti kérvényének kedvező elintézését. Csakhogy én nem tehetek semmit. Az csak az igazgató urtól függ. Ha ő akarja, a miniszter meg sem nézi a kérvényt, csak aláírja.

— No és az igazgató nem pártolja a Bács kérvényét?

— Nem tudom, mert az igazgató ur — következetesen urazta a fegyházigazgatót — nagyon szigorú ember. Szigorú, de igazságos; én sokat köszönök neki.

— Hogy-hogy?

— A fegyőrök egyszer egy *paklit* akartak felettem csinálni s ő mentett meg a szigorúságával.

— Sűrűn érintkezett Bácscsal? — kérdeztem tovább.

— Nem lehetett, csak séta közben válhatunk nagynéha egy pár szót. Nagy szomorúságban hagytam ott szegényt. Nem is hiszem, hogy kibírja azt a szomorúságot. Így is sokat van a kórházban, beteges.

— Még mindig világ-találmányokon töri a fejét?

— Dehogy, ott nem szabad *találgatni*. Nagyon szigorúan bánnak az emberrel.

Talán estig eltart a beszélgetésünk, ha hozzánk nem jön egy öreg zsidó ember, a ki barátságosan üdvözölte Scheinbergert, ez azonban nem ismerte meg. Németül szólt hozzá a jövevény:

— Hát csakugyan nem ismersz meg engem Móric?

— Nem biz én. Hat és fél év hosszú idő.

— Ne tréfálj, engem nem ismersz?

— So seil mir Gott helfen, ahogy nem ismerlek. — felelt Scheinberger.

Ezt a beszélgetést pedig felhasználtam arra, hogy elköszönvén az öregtől, véget vessek a diskurzusnak, mert Scheinberger, jóllehet állandóan arról panaszkodott, hogy nagyon fáradt, nagy bőbeszédűséggel mesélte az élményeit.

Az aradi orvosok a betegsegélyző pénztár ellen.

(Viharos orvos-gyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Az országos orvosszövetség aradi fiókjá ma *Posgay Lajos* dr. városi főorvos elnöklete alatt a városháza kistermébe viharos lefolyású választmányi ülést tartott.

A választmányi ülést az aradi kerületi betegsegélyző pénztár orvosainak ügye foglalkoztatta.

Történt ugyanis, hogy az aradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága egy rendeletet adott ki, melyben felhatalmazza a kerületi betegsegélyző pénztár elnökét, hogy a pénztár alkalmazottjai és orvosai felett fegyelmi jogot gyakoroljon.

Ez a rendelet nagy visszatetszést keltett a betegsegélyző pénztár orvosai körében és együttesen elhatározták, hogy az igazgatóság eme rájuk nézve sérelmes intézkedésének, mely a miniszter által jóváhagyott alapszabályokkal ellentétben áll, minden erejükkel ellenszegülnek. Magát az ügyet pedig az orvosszövetség aradi fiókjának előterjesztik elbírálás végett.

Ma este 6 órakor ült össze az orvosszövetség aradi fiókjának választmánya. Az érdekeltek előterjesztették a fentnevezett igazgatóság sérelmes rendeletét, mely viharos vitára

adott alkalmat. A vitában a választmány minden egyes tagja részt vett és ennek eredményeként kimondták, hogy a rendeletet elítélik és a mennyiben annak be nem tartása miatt a kerületi betegsegélyző pénztár orvosai állásuktól kénytelenek volnának megválni, úgy ő utánuk ez állásokat az aradi orvosi kar egyetlenegy tagja sem vállalja el, s aki e szolidaritás ellen esetleg vétene, azt úgy hivatali érintkezésben, mint társadalmilag bojkottálják.

A határozatot megküldik a kerületi betegsegélyző pénztár igazgatóságának.

A kerületi pénztár vezetősége, melynek humánus működése valóságos áldás minden rendbeli szegény emberre nézve, bizonyára nem fogja kiélesíteni az ellentéteket, hanem a rendeletet, melyben a pénztár orvosai önértüket sértve látják, vissza fogja vonni. Annál is inkább meg fogja ezt tenni, mert hiszen ez a derék intézmény eddig sohasem lépte túl humanizmus által előírt határokat, s tekintve, hogy az intézmény érdekeit az aradi vezetőség sohasem tévesztette el szem elől, ez alkalommal is a régi uton halad, melyen a békés együttműködés és egyetértés, a polgárság elismerését teremtette meg számukra.

HIREK.

Feledékenyek vagyunk...

Arad, március 26.

Csodálatos, hogy néha napján az emberi emlékezet mennyire oldalba rugja tulajdonképeni rendeltetését. Megesik, úgy tesz némely ember, mint aki tulságosan el van foglalva s eközben nem ér rá visszaemlékezni azokra az élvezett jótéményekre, melyekre talán nem is szolgált rá.

A főváros is úgy tett. Most, hogy meghalt Tisza Kálmán, a főváros egészen megfélekedett róla. Mintha Tisza Kálmán nem is lett volna egyszer az ország miniszterelnöke, egyik legnagyobb államférfia. Es mintha Tisza Kálmán nem is lett volna újjáteremtője a fővárosnak.

De hát a halottakkal már nem szokás törődni, s így esett meg, hogy a főváros törvényhatóságának tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén senkinek, legkevésbé az elnöklő főpolgármesternek, eszébe nem jutott, hogy egy árva szóval is megemlékezék a nagy halotról.

Megesik az ilyesmi. Nem is kell hozzá nagy tudomány. Az elnöklő polgármester a rövid megnyitó után hirtelen rendkívül fontosnak és életbevágónak találja Hunyad megye átiratát a földadó leszállításáról, a tanácsnok hirtelen lehadarja a maga referációját és mire a képviselők észbe kapnának, azon veszik észre magukat, hogy vége az ülésnek. Utólag, vagy tárgyalás közben pedig az ilyen kényes természetű dolgokkal nem lehet előhozakodni, mert hiszen ez nagyobb sértés, mint a műmegfeledkezés. Bezzeg éber a főpolgármester figyelme, ha *Ehrlich G. Gusztáv*, a főváros potentátja, eltalálja magát prüsszenteni. Napirend előtt teszi meg azt az indítványt, hogy a főváros közönsége kívánja ezt a fordulatot *Ehrlich G. Gusztáv* egészségére.

De hát Tisza Kálmán, ki is volt az tulajdonképen?

Ezt a szemrehányást egyébként megtehetjük az aradi szabadelvű pártnak is. Egy kis koszoru, vagy valami részvétávirat bizony elfért volna még azon a nagy ravatalon. Ugy látszik azonban, itt is be-

ütött a „feledékenység“. Mert hát olyan régen volt, hogy Tisza Kálmánért még bámulattal rajongott minden magyar, hogy talán igaz se volt.

— **Az abrudbányai mandátum.** A Tisza Kálmán halálával megüresedett abrudbányai mandátumra a szabadelvű párt, hír szerint, *Emmer Kornélt* fogja jelölni.

— **Az új templom.** A minorita-rend új templomának kiépítési kérdése már annyira előrehaladott, hogy május elsején már meg is kezdik a templom és a klostrom-épület lebontását. A templomépítés ügye teljesen dülöngészőre jutott, mert már *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter hozzájárulását is megnyerte a rend. Az építési munkálatokra az árlejtést a jövő héten írják ki. Amíg az új templom épül, az istentiszteleteket újabb megállapodások szerint a templom szomszédságában, a Reinhart-ház hátsó udvarán, egy barakkszerű épületben fogják megtartani. Ezenkívül a kápolna utcai és kőházi kápolnában fognak istentiszteletek tartani. Nagy ünnepek alatt a várbeli templomban lesznek az istentiszteletek.

— **A kereskedelmi miniszter — választóihoz.** *Horánszky Nándor* kereskedelemügyi miniszter a következő nyílt levelet intézte a szeptis választó-kerület polgáraihoz:

Köszönet a szeptis kerület választó-polgáraihoz.

A választási elnök ur szíves volt nekem megküldeni a megbízó-levelet, mely országgyűlési képviselővé történt újbóli megválasztásomat tartalmazza és a melyet a mai napon vettem.

Negyedizben tisztelt meg immár a kerület nagybecsű bizalmával, — jelölül annak, hogy ez a bizalom nem mulékony természetű fellobbanás, hanem szilárd alapokon nyugvó kapocs, mely számos éveken keresztül politikai felfogásaink és törekvéseink összhangjának tüzeiben edződött és a váltakozó viszonyok legélénkebb küzdelmei között sem lazult meg.

Nagy erőssége ez az én működésemmek, melynek egyetlen célja: a közjónak önzetlen szolgálata, azt az én tisztelt választóim évek óta látják és bizonyára ez alapon ajándékoztak meg ez alkalommal is amúgy nagyrabecsült bizalommal, melyért egyelőre ez uton sietek polgártársaimnak hálás köszönetemet kifejezni.

Honfiai üdvözléssel

Horánszky Nándor.

— **Megmérgezték-e a török trónörökös?** Hirt adtunk arról, hogy a török trónörökös: *Mahmed Raschid Effendi* igen gyanús körülmények között megbetegedett. Erre vonatkozólag most egy Bécsben megjelenő könyvben ugyancsak szenzációs dolgot közöl egy állítólag Konstantinápolyból érkezett távirat nyomán. E szerint a herceg politikai összeesküvésnek esett áldozatul. Ő ugyanis híve volt a reformoknak és mint ilyen a konzervatív török politikusok rettegtek. Elhatározták tehát, — hogy elteszik láb alól. Erre a célra megnyerték a hercegnek egyik háremhölgyét és ígéretekkel, fenyegetésekkel rá vették, hogy a trónörökösöt mérgezzék meg. A háremhölgy fekete-kávéban nyújtotta át a trónörökösnek a mérget. A herceg gyanútlanul ivott és néhány korty lenyelése után rosszul lett; most élet és halál közt lebeg. Más forrás szerint a háremhölgy lelkiismereti furdalásoktól hajtva, a mikor látta, hogy a trónörökös bizalommal itta a méregitalt, maga árulta el tettét. Így aztán a trónörökös keveset ihatott. A háremhölgyet elfogták, de a börtönből különös módon eltűnt. Más verzió szerint a merénylet indokai nem politikai természetűek, hanem egy féltékeny háremhölgy bosszújának kifolyása.

— **A kassai katonai botrány.** Kassai tudósítónk híradása nyomán irtunk a minap arról a

szenzációs katonai botrányról, amelynek hősei egy Kassán szolgáló miskolci születésű önkéntes és a főhadnagya voltak. A közlött hír szerint *Farkas József*, az önkéntes pofonította e, egyik főhadnagyát. A Miskolcon megjelenő *Borsodmegyei Lapok* most megcáfolja az esetet. Eszerint az önkéntes és főhadnagya között tetleges sértés nem fordult elő.

— **Villámütés — márciusban.** A tegnap délelőtt Szeged fölött eivonult zivatar menydörgéssel és villámlással riasztotta meg a szabad ég alatt tartózkodó embereket. Egyhelyütt istentisztelet volt, melynek áldozata egy gondatlan kis fiú, a kit halálra sujtott a villám. *Kispéter Antal* nyolcéves gyermek a szabadkai műút mellett játszadozott délelőtt, mikor a vihar kerekedett. A fiú nevelőapja, *Abrahám István* lóvasuti őr, alsóvárosban lakik, ahonnan nincs messze a szabadkai műút. *Kispéter Antal* a kis öcscsével szaladgált errefelé, majd hogy megeredt a jégeső, ijedten feküdt le a földre. A gyilkos villám itt érte utol. Pillanat alatt végzett a fiúcskával, akit a nagy légnyomáson kívül meg is perzselt a menykő. A gyermek haja egészen lepörkölődött. Kis testvéreinek semmi baja nem történt. A holttestet hullakocsin szállították a közoktatóházba, ahol megéjtették a boncolást.

— **A honvédség köréből.** *Knézy József* magyar királyi honvédhadnagy a kassai 9. honvédgyalogezredtől a lugosi 8. honvédgyalogezred 3. zászlóaljához Aradra helyeztetett át.

— **A rab esküvője.** *Debrecenből* írják: Rövid időn harmadszor történt már meg, hogy a debreceni törvényszék fogházában egyes letartóztatottak házasságra lépnek. Szombaton egy fogoly nő lépett házasságra egy szabadlábon levő férfiival, mivel már tíz év óta vadházasságban él s négy szegény gyermekük most a város költségén teng. A nő a lelkére vette a fogház lelkészének a jó névről, tisztességről, a családi élet szentségéről, a vadházasság rutoltáról való beszédeit, elhatározta tehát, hogy törvényesíti házasságát. Két fogházór kíséretében elmentek a polgári anyakönyvvezetői hivatalba, ahol az aktusnál a két fogházór szerepelt tanúnak. Az immár törvényesen egybekelt házaspárt a fogházban *Csiky Lajos* fogházi ev. ref. lelkész az egyik fogház őrmester, három fogházór s mintegy 25 fogoly jelenlétében egyháziilag is megáldotta.

— **Közös vétek.** Ezzel, vagy ehhez hasonló címmel emlékeztek meg egyes szenzációra éhes budapesti lapok arról a családi drámáról, a mely az Orbánhegy aljában egy kis házban lejátszódott s a melynek egy előkelőbb postahivatalka, *Tóth Mihály*, és annak *Klementina* nevű 17 éves leánya voltak az áldozatai. Az idegbeteg atya és hiszterikus leánya, a kit a megőrüléstől féltettek orvosai, közös elhatározással mentek ott a halálba. A legregényesebb fantázia sem eszelhet ki különbet, mint a mi az öngyilkosságról a lapokba került. A megjelent tudósítások a legfertelmesebb bünnel vádolták az apát és leányát, sőt akadt egy lap, a mely már a hatóság orvos vizsgálatának eredményeként azt is megírta, hogy a szerencsétlen leány áldott állapotban volt. Levelet is közöltek az újságok, a melyet állítólag az öngyilkosok hagytak hátra s a mely levél az öngyilkosság okára nézve minden kétséget eloszlatott: „Közös elhatározással megyünk a halálba, a melybe közös vétkünk kerget minket.“ Hogy honnan vették ezt a levelet a lapok és honnan merítették egyáltalában kombinációikat, az merőben képzelhetetlen. Az a romantikus sallang ugyanis, a melylyel ezt a családi drámát kiszínezték, egyúttal a legborzasztóbb gyanu, a legrettegetesebb vád volt a halottak ellen. Nos hát azok, a kiket iszonyattal töltött el a dolog, meglehetősen nyugodva az Orbánhegy alján lefolyt drámának csunyatibb fele egyszerűen mese. Fővárosi tudósítónk, a ki ezt ma velünk közli — a legilletékesebb helyről szerezte ezt az értesülését. Alkalma volt ugyanis beszélgetnie *Sajó* rendőrkapitánnyal, a ki ez ügyben a vizsgálá-

tot vezette s e yenesen a kapitánytól hallotta, hogy a vizsgálat nem igazolta a szörnyű vádat. A kik ezt a vádat kieszelezték, azokat tehát az a levél vezette talán felre, a melyet az öngyilkos hátrahagytak? Nos hát ez a levél nem vezethette felre őket, mert ilyen levél nem is volt. *Ez a levél epp oly falsum, mint a hozzája fűzött vád.* Hagytak ugyan hátra valamely írást a dráma boldogtalan áldozatai, de ez az írás így szólt:

Jobb a halál, mint az élő halál! Önkéntes elhatározásomból megyek a halálba. Tóth Mihály. Én is! Klementina.

Kegyeletlen és rut dolog volt tehát két idegbajos, szerencsétlen embert hallottaikban oly szörnyű bünnel meggyanúsítani, és ez a dolog arra int bennünket, hogy máskor fokozottabb óvatosságot tanúsítsunk bizonyos hírekkel szemben. Mert ime, a szenzáció-éhség a maga falánkságában néha a holtak becsületével táplálkozik. Szolgáltatassanak e soraink igazságot a halottak emlékének és becsületének, a melyen könnyelmű és kegyeletlen kéz ejtette a foltot.

— **A hatfilléres bélyegjegyek bevonása.** A kereskedelemügyi miniszter egy rendelete értelmében a vörös-barna színű hat filléres frankó-jegyek érvényessége folyó évi március hó 31-éig megszűnik. Az említett frankó-jegyek március 31-éig bármely postahivatalnál minden díj nélkül becserelehetők más hasonló értékű frankó-jegyekre: ezen határidőn túl azonban azokat a postahivatalok becserelésre már nem fogadják el, s a vörös-barna színű hat filléres frankó-jegyvel bérmentesített küldeményeket, mint bérmentelleneket megfelelő díjjal fogják megterhelni.

— **Eljegyzés.** *Halász Géza* dr. a cs. és kir. 7.ik Vilmos huszárezred ezredorvosa f. hó 23-án eljegyezte *Lóvi Márk* apateleki birtokos szép leányát, *Emma* kisasszonyt.

— **Hazárdjáték a jogakadémián.** A kassai jogakadémiai körben furcsa állapotok uralkodhattak az utóbbi időben; legalább erre enged következtetni az a szükségzavú távirat, amely azt mondja, hogy *Klekner* akadémiai igazgató az akadémiai kört bezáratta, mert az utóbbi időben a kártyajáték nagyon elhatalmaskodott az ifjuság körében. Ugye lehet, hogy ezt a bajt Budapestről plántálták át Kassára, azokkal az ifjakkal, akik Kassára mentek át a budapesti szereplesek fáradságait kipihenni.

— **Az ujoncozás.** Lippán ma fejezték be a sorozást. Vizsgálatra került 620 ember, kik közül összesen besoroztatott 238 és pedig az első osztályból 179, a másodikból 22 és a harmadikból 32.

— **Orvtámadás a Sarló-utcában.** Tegnap este 10 órakor, amint haza felé tartott az öreg *Lingurár* Miklós cigánytelepi lakos, egy *Frusa* Miklós nevű fiatal suhanc belekötött, a nála levő kapát kiragadta kezéből s azzal olyan két ütést mért a szerencsétlen *Lingurár* fejére, hogy az eszméletlenül összeesett. Az esetről nyomban jelentést tettek a rendőrségnek. Az első orvosi segélyben a súlyosan megbesült öreget *Leitner* Ernő dr. részesítette. *Murády* Almos rendőrhadnagy ezalatt a tettest kézrekerítette. *Lingurár* pedig beszállította a kórházba.

— **A jegyző és a bíró ellen.** Nagybecskereken, Torontal vármegye alispáni hivatalában, mint onnan jelentik, a múlt szombaton különös eset történt. Megjelent ott ugyanis orlovát község háromszáz polgára, hogy panaszt tegyen *Márkucc* Márkó jegyző és *Csokány* Lázár bíró ellen, akik a polgárok előadása szerint a tönk szélére juttatták egykor virágzó községüket. Dr. *Dellmanics* alispán megígérte a legszigorubb vizsgálatot, de a küldöttség nem elégedett meg ezzel, hanem valóságos statáriumi ítéletet követelt. A háromszáz ember letelepedett a vármegyeház termében és fenyegetőleg kiabálták:

— Addig nem megyünk innét, míg el nem csapják a jegyzőnket!

A rendőrség mégis eltávozásra bírta őket, de egyre hangoztatták:

— Megkötözve hozzuk be a jegyzőt az alispán ur elébe!

— **Sok a postáskisasszony.** A kereskedelemügyi miniszter kimondta és körlevélben értesítette a postaiszolgálatot, hogy az idén nem engedélyezi a postakiadónői tanfolyamot, mert azt oly tömegeken látogatták, hogy a tanfolyamot

végzett postakiadónőket mostanában alig lehet elhelyezni.

— **A szerb összeesküvők.** Érdekes társaság érkezett tegnap a fővárosba rendőrségi kísérettel. Előkelő szerb polgárok voltak s Zimony felől Szabadkán át jöttek Budapestre. Az illetők névszerint *Gerbovics Száva* vilyovai születésű ötvenhétéves kalugyer és *Milinkovics Alavantics* Arsza vályovai születésű ugyanolyan koru nyugalmazott számtanácsos, eddig Belgrád-ban laktak. Az elsőt kitiltották, a második megszőkött Szerbiából. Zimonyból Szabadkára mentek egy rendőrfelügyelővel. Rendőrségi megfigyelés alá kerültek, mert az a gyanu merült föl ellenük, hogy résztvettek a március 15-én rosszul elsült sabáci összeesküvésben. Kísérőjük közölte a szabadkai hatósággal, hogy a szerb király ellen való merénylet gyanuja alatt vannak. A két idegen elmondta, hogy Bécsben szándékozik letelepedni. Később a szabadkai rendőrség lefényképezte az utasokat, akik semmivel sem tudták magukat hitelesen igazolni. Mikor *Herzegh Lajos* rendőrkapitány kihallgatta a szerbeket, *Milinkovics Arsza* azt vallotta, hogy Belgrádban nagy pénzbüntetést szabtak ki rája és ez elől menekült Zimonyba: büntetve volt már egyszer, mert egy tisztviselőtársát megsértette. A sabáci pucsból nem vett részt. Ezt *Gerbovics Száva* szintén tagadta. Mindkettőt megfigyelés alatt tartották, míg a délutáni vonattal tovább utaztak a fővárosba. A szerbek már Budapestet is elhagyták, tovább mentek Bécsbe.

— **Egy csendőr öngyilkossága.** A szegedi csendőrkaszárnyában tegnap délután három órakor lövés dördült el, nyomában pedig öszszeroskadt egy fiatal csendőr. *Németh József*, aki próba szolgálatra volt bevonulva, mellbe lötte magát. A golyó közvetlenül a szíve alatt hatolt be testébe és veszedelmes sebet ejtett rajta. Rögtön előhívták nozzá *Gibófalvy* ezredorvost, aki beszállítottatta a honvédkórházba. Ott akarják most megmenteni az élet számára, azonban kétes, hogy sikerülni fog-e ez. Öngyilkosságáról, illetve annak okáról nem beszélt senkinek. Két levelet hagyott hátra, melyek közül az egyiket Dunántul lakó édes apjához intézte. Mielőtt még elvesztette volna eszméletét, kihallgatta a hadbírósg egyik tagja is.

— **Hirtelen halál.** *Flesch Mór* egykori tekintélyes aradi kereskedő tegnap délután az Eötvös-utcában összeesett s meghalt. Szívroghidés okozta halálát. *Róth Zsigmond* kereskedő apósát gyászolja az elhunytban.

— **Szép és rossz időben egyaránt kellemesnek mondható az, ha kényelmes és elegáns lábbelivel el vagyunk látva.** Különösen húsvét előtt mindenki igyekszik ilyen lábbelire szert tenni. Olyan beszerzési forrás, mely e tekintetben különösen ajánlható a nagy érdemű közönségnek: *Porter Vilmos Nagy Aruháza* a Szabadság téren. A cég cipőruival nemcsak helyben jutott igen rövid idő alatt a legnagyobb népszerűséghez, hanem a vidéken is, mert naponta számos vidéki rendelést kap, melyeket különös gondnal eszközöl. Epp most jelent meg a *tavaszi árjegyzék*, *Porter Vilmos Nagy Aruháza* részéről, mely igen tartalmas és figyelemre méltó, mivel az aruházban kapható összes cikkekre terjed ki. Az árjegyzéket a cég bárkinek bérmentve megküldi kívánatra.

— **A szobalány halni akar.** *Ujváry Julia* 16 éves szobalány tegnap este öngyilkossági kísérletet követett el, gazdájának, *Zrinyi-utca 3. szám* alatti lakásán. Az esetről jelentést tettek a rendőrségen, mire *Murády Almos* rendőrhadnagy az öngyilkosjeleltet kórházba szállította.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vasár és ünnepnapon eszközöket felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Névmagyarosítás.** *Tamáská Mariska*, aradi illetőségű, kuvini lakos nevének „*Halász*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

A Kölcsey-egyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Az aradi Kölcsey-egyesület kedden délután tartotta évi közgyűlését a városháza közgyűlési termében *Varjassy Árpád* kir. tanfelügyelő elnökielte alatt.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Deutsch Bernátot*, *Szathmáry Gyulát* és ifj. *Neuman Adolfot* küldte ki, azután hosszabb beszédben vázolta az egyesület múlt évi működését, köszönetet mondott *Dömötör László*, *Kovács Vince* és *Somogyi Gyula* tanároknak az egyesület érdekében kifejtett buzgó működésükért. Majd kifejtette, hogy az egyesületi működés sokféle ágazata immár elodáztatlanul szükségessé tenné, hogy az egyesületnek egy olyan tisztviselője legyen, aki kizárólag az egyesületnek szentelje idejét és szakavatottságát. Indítványozza, hogy írjon fel a közgyűlés a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségéhez, hogy egy alkalmas szakembert bocsásson az egyesület rendelkezésére, ide küldvén szolgálattételre az állami alkalmazottak egyikét.

Tudomásul vették a titkári jelentést, a zárszámadást és jóváhagyták a költségvetést. Erre az elnök maga és tisztársai nevében leköszönt és id. *Nachtnébel Odön* korelnökielte alatt megajtetett a tisztújítás. Egyhangulag, kölfelkiáltással választották meg azok, kiket a kijelölőbizottság ajánlathába hozott.

A tisztikar így alakult: Tiszteletbeli elnök: *Urbán Iván*. Elnök: *Varjassy Árpád*. Al-elnök: *Edvi Illés László*. Titkár: *Jancsovics Ferenc*. Könyvtáros: *Takácsy Ferenc*. Pénztáros: *Zádor Bertal n.* Ellenőr: *Pókász Imre*. Ugyész: *Steinhardt Mór dr.* Számvizsgáló bizottság: elnöke *Böhm Adolf*, tagjai *Bokor Alajos*, *Konsitzky József*.

Helyi választmány: *Abrai Lajos*, *Almá i Pál*, *Benedek Árpád*, *Boros Vida*, *Buja Sándor*, *Burián János*, *Csécsi N. Imre*, *Deutsch Bernát*, *Dömötör László*, *Eckhart Ede*, *Fényes Dezső*, *Horváth Kornél dr.*, *Hegedüs László*, *Heinrich Sándor*, *Institoris Kálmán*, *Issekutz László dr.*, *Keller Izsó*, *Kilényi János*, *Kovács Vince*, *Krispin János*, *Kristyórány János*, *Lejtényi Sándor*, *Mandl Vilmos dr.*, id. *Nachtnébel Odön*, *Nagy Károly*, *Dálnoki Nagy Lajos*, *Nesnera Aladár*, *Neuman Adolf*, *Ottenberg Tivadar*, *Pálffy József*, *P. kár Károly*, *Pozsgay Lajos dr.*, *Rieger Imre*, *Ring Géza*, *Robitsek Agost dr.*, *Rosenberg Sándor dr.*, *Rozsnyay Kálmán*, *Schill József*, *Simay István*, *Somogyi Gyula*, *Stauber József* lapszerkesztő, *Szathmáry Gyula*, *Szathmáry János*, *Székely Salamon*, *Szöllösi István*, *Tabakovits Emil*, *Tiszti Lajos*, *Varjassy Lajos*, *Vass Gusztáv*, *Vásárhelyi Béla*.

Vidéki választmány: *Arkay Kálmán* (Budapest), *Bárdy Kálmán* (Soborsin), *Bogdánffy Gyula* (Ternova), *Bohus István báró* (Világos), *Bohus László báró* (Világos), *Boksán Szever* (Pécska), *Bolyos József* (Borossebes), *Cselkó Árpád* (Mácsa), *Csukay Gyula* (Kisjenő), *Csillag Ignác dr.* (Borosjenő), *Czárán Márton* (Sepső), *Fejérpataky László dr.* (Budapest), *Friebeisz Miklós* (Kurtics), *Gaál Jenő dr.* (Budapest), *Grozda Péter* (E. Simánd), *Hampel József dr.* (Budapest), *Jank János* (Ternova), *Kass Lajos* (Mácsa), *Kiurszki Iván* (Buttyin), *Kócsa Károly* (Pankota), *Kokas József* (Kisjenő), *Kossuth Pál* (Radna), *Kordoványi János* (Körösbánya), *Königsegg Fidél gróf* (Tauc), *Králitz Gyula* (Kisjenő), *Krausz Jakab* (Világos), *Lengyel Sándor dr.* (Nagyhalmagy), *Lóczy Lajos dr.* (Budapest), *Lőw E. ánuel* (Szeged), *Magyary Pál* (Arad-Szent-Márton), *Mladin Miklós* (Elek), *Márki Sándor dr.* (Kolozsvár), *Sz. Mezei Béla* (Apatelek), *Nagy József* (Pankota), *Pálffy Antal* (Szeged), *Pálya Mátyás* (Gyórok), *Péczely Elek* (Radna), *Rákóczi-Pártetics István* (Radna), *Pártis Gábor* (Világos), *Povászy Soma* (M. Pécska), *Réthy László dr.* (Budapest), *Salacz Gyula* (Elek), *Schwiegl Gyula* (Borosjenő), *Seidner Miklós* (Soborsin), *Senk Ferenc* (Pécska), *Takácsy Sándor dr.* (Tövisgyháza), *Téglásy Gábor* (Déva), *Vadas Gyula* (Csermő), *Varjassy Lajos* (Uj-Szent-Anna), *Wittmann János* (Elek).

Kovács Vince indítványára az elnöknek és a tisztikarnak köszönetet szavaztak, végül *Fejérpataky László*, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőjét és *Lendvai Sándort* az egyesület tiszteletbeli tagjaivá választották.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A gyógyszerész tévedése.** *Kanyeczky Mihály* bezdáni erdővéd influenzában szenvedett. *Orvosa Gál Dávid dr.* orvosságot rendelt neki és a befejezett recipe alatt a következő orvosi rövidítésekkel jelezte a „*cascara sagradat*”: „tblt. cascar. nr. 10.”

Az irás azonban nem volt jól olvasható és *Stutz Béla* bezdáni gyógyszerész a „*casca*” szót „*corros*”-nak (corosivum) betűzte ki és kiadta a gyilkos mérget. A beteg neje az ügev-tokból egy pasztillát gyanútlanul feloldott, azt férjének beadta, a ki a mérge hatása következtében négy nap múlva meghalt. Az orvosi boncolás megállapította, hogy halálát a corosivum idézte elő, mire a zombori törvényszék a gyógyszerészt gondatlansághól okozott emberölés vétsége miatt vád alá helyezte és elítélte 6 hónapi fogházra. A szegedi tábla az ítéletet megerősítette. Most tárgyalta ezt az ügyet a kir. Kuria I. büntető tanácsa, mely előtt a vádat *Hammersberg Jenő* koronaügyész képviselte, vádlottat pedig *Falussy Árpád dr.* ügyvéd védte. Védő a gyógyszerész felmentését kerte, mert az orvosi recipén levő írásból a legnagyobb ovatosság mellett sem lehet mást kiolvasni, a „*corros*”-nál; de más oldalról, a gyógyszer kiadásánál szükséges halálfej pecsétet és mérge megjelölést a gyógyszerész szabályszerűen alkalmazta és így ezen köteles ovatosság megtartása mellett őt gondatlanság vétsége nem terhelheti. A kuria ezek figyelembevételével *Stutz Béla* büntetését 2 hónapi fogházra és 400 korona pénzbüntetésre változtatta és az özvegyet, kártérítési követelésével, polgári perre utasította.

§ **Csöd.** *Czeiner Ignác* Asztalos Sándor-utcai kereskedő ellen ma az aradi törvényszék-nél csődöt kértek hitelezői. A bíróság a csődöt még nem rendelte el, a csődkevény most van tárgyalás alatt.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 26.

Déltözsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkevény mérsékelt. Bányadt irányzat mellett 14,000 métermázsza került forgalomba, kezdetben 5 fillérrel olcsóbb, később alig tartott árakon. Egyéb gabonaneműek bányadtak, rozs és zab 5 fillérrel olcsóbb árakon. Időjárás szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	9.15—9.16
Buza májusra	9.10—9.11
Buza októberre	8.12—8.13
Rozs áprilisra	7.35—7.36
Rozs októberre	6.65—6.66
Zab áprilisra	7.12—7.13
Zab októberre	5.95—5.96
Tengeri májusra	5.09—5.10
Tengeri júliusra	5.21—5.22
Repece augusztusra	12.—12.10

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	9.14—9.15
Buza májusra	9.11—9.12
Buza októberre	8.11—8.12
Rozs áprilisra	7.32—7.33
Rozs októberre	6.65—6.66
Zab áprilisra	7.10—7.11
Zab októberre	5.95—5.96
Tengeri májusra	5.08—5.09
Tengeri júliusra	5.21—5.22
Repece augusztusra	12.—12.10

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	695.50
Magyar hitelrészvény	710.50
Leszámitolóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasmű részvény	500.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	674.25
Közuti vasút	644.50
Városi villamos vasút részvény	314.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. L. Pankota. Méltóztassék valamely ügyvédhez fordulni, csak attól kaphat ebben a kérdésben kellő felvilágosítást.

B. G. Arad. Tanuljon meg előbb helyesen írni. Szégyen, hogy egy diák-ember hiba nélkül nem tud papírra vetni egyetlen szót sem. A két vers egyébként infámis rossz.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Többeknek. A biztosítási kötvény akkor is teljes érvényben van, ha az előfizetés havonta történik.

NAPIREND.

Március 27. Csütörtök. Róm kath. naptár: Nagycsütörtök. — Protestáns naptár: Rupert. — Görög-keleti naptár (március 14.): Benedek. — A nap kél 5 óra 33 perckor, nyugszik 6 óra 6 perckor. — A hold kél 9 óra 47 perckor, nyugszik 6 óra 56 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendés.**

[6]

(Folytatás.)

Ez tökéletesen lefegyverezte. Megszűnt imponálni és egyszerűen jó gyermeknek mutatta magát.

— A király azt ígérte nekem, hogy kinevez a nonnenburgi színházak főintendánsának, — mondá. Képzelti örömemet. Egymásután adatom elő Hans Hammer lyrai drámáit, de nem a közönséges impresszáriók fukarságával. Közemben lévén a kulcs az államkincstárhoz. Mackarttal és Heuner-rel festetném a diszleteket és egy angyali volnék képes szerződöttni a Hattyu lovag szerepére.

A grófnő hamisan megfenyegette ujjával.

— Nem rossz, mondá. Nagyon ügyes terv. Ismeri milyen bohó vagyok, s bizonyára hallhatta a páholyban e tört legyező történetét. De valljon be nekem még egyet, ugy-e bár szerzeményeit is előadatta volna?

— Soha!

— Nem is kételkedtem jó ízlésében...

A herceg ugy mutatta, mintha ez a megjegyzés mulattatta volna.

— Most azonban mindezek a szép álmok elröppentek — kezdé újból — minthogy nem fogom megkapni az arcképet. Ezentul is ugy fogják tönkre tenni a mestri drámáit ocsmány mázolások és az olasz tenoristák turbékolásai mellett, mint eddig.

— Ah! a szívem vérzik erre a gondolatra.

— És mindennek egyedül a grófnő lesz az oka.

A grófnő egy pillanatig látszólag nagyon megindultan gondolkodott el. Ugy tetszett neki, mintha meglelt volna fogva a hálóban. És talán valóban is ugy volt. Hátravetette mantillejének csipkét, annak a kockázatásával, hogy az egyszer reggel mutatja meg a hercegnek egyedül azt, amit esténként az egész világnak megszokott mutatni, és kissé határozott hangon mondá:

— Megfogom önt menteni. Találtam rá módot.

— Megkapom az arcképet?

— Jobbat ennél — csak hogy egyedül az én kedvéért.

Ami pedig Hans Hammert illeti ő se nem nyerhet, se nem veszthet semmit ezekben az apró ügyekben, minthogy valódi tehetség, kit a holnap vigasztalni fog a máért. Nem, csakis II. Frigyes foglalkoztat engem. Megnyerte a tetszésemet. Boszant végtelenül, hogy ebben a dologban roppant bamba. Segíteni fogok önnek férfit csinálni belőle. Ki nem állhatom az olyan félig asszonyokat! Vajjon Plátónak a Republicájában képzeli-e ő magát? Nem bánom ha Athenben él is, de legalább Perikles korában éljen. Egy Aspasiát kínálok majd neki.

— Nem értem önt, asszonyom.

— Mindjárt meg fogja érteni, — mondá, mindig jobban neki he ülve. Azt akarom, hogy egy hónap alatt Nonnenburgban, az udvar, mely most komoly, mintha kolostorban volna, mely most lesüti a szeméit egy nő előtt mely csak

is a félreeső zugokban, mer vig, lenni frivol, kicsapongó legyen! Önöknek egy új Mona Kharis-ra van szükségük, olyanra, mint a minő a Porte-Saint Mart nhau táncolt. Fel akarom forgatni az egész királyságot. Az anya-királynő dühös lesz! De annál rosszabb rá nézve, mert rut. Már fiatal korában is idősnek nézett ki. Majd a minisztertanács elnöki tisztségével fogja magát vigasztalni. Intézte, asszonyom a politikát, mi majd a szerelmi ügyeket fogjuk intézni! De mit is fecsegek? Alig tudok magamról örömben. Ez pompás lesz! Szinte elképzelem megörva főuraiknak azt a meglepetését, ha majd a hat fehér lóval huzott fogatott először fogják megpillantani. Különbben majd el fognak járni a fiatal hercegnő reggeli fölkeléséhez.

— Asszonyom ön Nonnenburgba akar jönni? Kérdé Flédro herceg.

— Szentelen! viszonzá a grófnő. Nem látja, hogy én rut vagyok...

Csupa csont, semmi hus és fekete mint a cigány. Ez a tapasztaltaknak jó, de a cherubinek az óriásokat szeretik. Azok rajonganak már a szalonkák után, a kik nem élések; engem még negyven évesnél fiatalabb férfi nem szeretett. A tapasztaltság válogat, a naivság elfogadja, csak sokat adjanak neki válogatás nélkül. A kit én önöknek följánlok az rendkívüli, szemkápráztató, csillogó! Azok a szemek, amelyek nem szokták még meg a látást, mind rá lesznek szegezve. Az ön uralkodójának az erénye kőfal, én tehát egy falbontó kosul szolgálók.

— De hát kiről van a szó?

— Meg fogja tudni.

De itt félbeszakította magát.

A szomszéd szobából egy hang hallatszott.

— Jer, te bohó, már felkeltem!

— Ah! látja, mondá a grófnő, már hivanak. Nincs időm önnek részletezni a dolgokat, Csak egy szót még. Menjen holnap este az olasz operába. Halljon és lásson és igyekezzék megérteni, Nagy szolgálatot tesztek önnek. Az olasz operába! Ne feledje el. A Traviatát fogják adni. Szörnyű darab, de nem a darabról, hanem az énekesnőről van szó. Ha csak nem ostoba ön, ugy biztosítom, hogy egy hónap alatt főintendáns lesz és egy év alatt miniszterelnök. Ah! igaz, nem fog majd nekünk háborut üzenni?

Eltűnt. Az ajtó — talán készakarva kissé nyitva maradt utána. A herceg sutogó szavakat hallhatott:

— Te rettenetes pajkos vagy! mit nem engedsz meg még magadnak? Aztán nem is hasonlít rám...

— De igen a csalódásig hasonlít: ezután az em'ékezet is segíteni fogja az illúziót.

— Azt hiszed, hogy...

— Engedjen szabadon cselekednem! Ez igen csinos, új mód lesz szeretetni magát. A dicsőség, az ábránd a miénk. A vele járó bosszúság nélkül. Majd beszélünk róla estére.

A herceg nem hallott többé semmit. A szobacica olyan kifejezéssel jelent meg, mely a távozásra szólította fel. Távozott. Zavartnak érezte magát, minthogy nem értette meg jól. Mind azáltal rögtön az olasz operába ment, — hol egy támlásszéket vett magának a Traviata előadására.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Irodai gyakornok kerestetik

egy elsőrendű hazai vállalat aradi fióktelepe részére; szép írás, a magyar és németben kellő jártasság kívánatik; kezdő fizetés 400—500 korona. Írásbeli ajánlatok „**Jó számoló**” jelige alatt a lap kiadóhivatalába küldendők.

Csődtömeg eladás.

Vb. néhai Sonn József hagyatékának csődtömegéhez leltározott s az alábbi csoportokban körülírt és összezszerüleg kiűntetett cselekvő követelések ajánlati uton leendő eladása a csődválasztmány határozata folytán elrendeltetvén, az ajánlatok beadására ezennel pályázatot hirdetek azal, miszerint a követelések eladása a következő csoportok szerint történik:

I.

Ezen csoportba leltár szerint 13177 kor. 78 fill. becsértékű követelések tartoznak, melyek mind ez ideig azért nem voltak behajthatók, mert az adósok részben teljesen ismeretlenek, részben ismeretlen helyen tartózkodnak, részben pedig meghaltak s hagyatéki vagyon utánuk egyáltalában nem maradt.

II.

Ezen csoportba leltár szerint 28348 korona 70 fillér becsértékű követelések tartoznak, melyeknek egy részét körülbelül 6000 koronát az adósok kifizették, többi részéből körülbelül 8000 koronára nézve kinyilatkoztatták, részben pedig nyugtával igazolták, hogy kifizették. Az ezen összegek leszámítása után fentmaradó 14000 koronányi követelésre nézve részben még perek vannak folyamatban, részben pedig az adósok marasztalva lettek, de dacára az ellenök meg is kért végrehajtásnak mai napig sem fizettek.

III.

Ezen csoportba leltár szerint 6932 korona becsértékű követelések tartoznak, melyeknek egy részét még néhai Sonn József, Szelle Józsefné engedményezte, másik részében pedig az alperesek ellen foganatosított kielégítési végrehajtás eredménytelen maradt.

IV.

Ezen csoportba leltár szerint 3409 kor. becsértékű követelések tartoznak, melyek egyenként mind 40 koronán alul vannak.

A venni szándékozók vételi ajánlataikat zárt borítékban **f. é. április hó 3-ának délelőtt 12 óráig** tartoznak alulírott tömeggondnoknál beadni. Az ajánlatok felett a csődválasztmány 1902. április hó 4-én délután 4 órakor megtartandó ülésen fog határozni.

Az eladásra vonatkozó közelebbi feltételek alulírott tömeggondnoknál d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óra között az érdeklődők által bármikor megtekinthetők.

Aradon, 1902. márczius hó 25-én.

Dr. Köpf János,

ügyvéd,

mint néh. Sonn József hagyatékának csődtömeggondnoka.

SZIVARKA HÜVELYEK

és

SZIVARKA PAPIROK

„**NIL**”
(KROKODILLAL.)

A dohányzóknak igazi élvezetet csak a legjobbnak elismert valódi egyiptomi szivarka hüvely és szivarka papírok „**NIL**” (krokodillal) nyújt mely a dohányzás alatt **sem fekete, sem zsiros nem lesz, és ki nem alszik.**

☉ **Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!** ☉

☼ **Mindenütt kapható.** ☼

Egyedüli készítőik:

ELSTER FRÉRES LEMBERG.

Bellák Mór

1672 uri divat különlegességi raktár

Arad, Andrassy-tér 18.

A tavaszi idény alkalmával ajánlja ujonnan, dusan felszerelt raktárát
uri divat különlegességeiben, u. m.:

kalapok, nyakkendők, fehérneműek, keztük, botok és egyéb eszaktmába vágó cikkekben.

Vidéki rendelések
pontosan
eszközöltetnek.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbe vehető Perényi-utca 2. számú, Káoszonyi-féle házban. 439

Elveszett

egy ajánlott levél, melynek tartalma 4 aláírással ellátott kiállított váltó volt. Kéretik a becsületes megtalálóját, hogy azt Radnai-ut 12/e., esetleg a lap kiadóhivatalába juttassa, hol illő jutalomban fog része-ülni. 609

Jövedelmező mellékeresetre

tehetnek szert jobb körökből való urak vagy hölgyek városon s vidéken. Ajánlatok C. C. 150. Triest I. posterestante. 567.

Az aradi határon

pesti dűlőben 33 katastrális hold szántó, 12 hold ö-zivetéssel haszon bérbe kiadó. Értekezhetni Vincze Miklós ügyvéddel, Batthyányi-utca 27. szám. 610

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer dacára, legtöbbször kiirthatatlannak tartják a tyukszemert, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, hacsak nem ismerik az „ANAGALLINT“, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek sikertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyötrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tisztelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bármilyen bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt eipusztit a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási büttyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

1327—1902.

Borosjenői járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetés.

Az elhalálozás folytán megüresedett bokszezi körjegyzői állásra az 1886. évi XXII. te. 82. §-a értelmében pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. te. 6. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi április hó 4. napjának déli 12 óráig annyival is inkább adják be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás folyó évi április hó 5. délelőtt 10 órakor fog Bokszezen a körjegyzői iroda helyiségében megtartatni.

Borosjenő, 1902. március 25.

Borsos Géza,
főszolgabíró.

607

Ha
ujkerékpárt akar venni,
vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez, 589

Arad, Salacz-utca 2.

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szives tudomására hozni, hogy **Lax Mór** urat üzletem további vezetésétől felmentettem és annak további vezetésével

REICH SAMU urat

biztam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni. Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legmesszebb menő kívánásainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szives figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre, melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönbben ajánlok mérték utáni megrendelésre **CIVIL** ruhákat, valamint **KATONAI** és **HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb árakon.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, bátorkodom a t. e. közönséget tömeges látogatásra felkérni és reménylem, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni fogom.

581

Tisztelettel

REICH SAMU.

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,
Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz
tisza tölgyfa, fatelepemen

Kossuth-utca sarkán

ötmető előtt 377

megtekinthető s nálam bármely
vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

Aufricht Miksa.

Sakás Ötvös-utca 15 sz.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg

rheuma, csúsz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket. 400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

☎ Telefon 270.

Gurahonczy

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normáikat 60—70 szá-
zalékkal felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

☞ pályakoszoruzott készítmény. ☜

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő siker-
rel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi,
ha a csomagoló papírosan Rozsnyay Mátyás névaláírása
olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a
szoba levegőjének felfris-
sítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert
felülmúló határu tyukszem
és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek
segélyével pár perc alatt zamatos, finom
likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

MINDEN HÖLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBÖRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeptől
májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszaz-
hoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek címores védjegyemmel vannak lezárva.

☞ Hamisítványoktól tessék óvakodni! ☜

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszer-tárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Fe-
rencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eken: Ifj. Pakker István,
Földvárán: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczy: Molnár István,
Gyóron: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schlögl Pál, Kun-
gotán: Fejes Lajos, Kurticon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzeros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Roksztin János, Pankótán:
Posevitz Gusztáv, Pityarson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mandon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tánczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgo Géza urak gyógyszer-tárakban.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

535

ALAPÍTOTT 1875.

TELEFON 238.